

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2005. október 31.

A Biblia Szövetség folyóirata

XVII. évfolyam 3. szám

Ára: 300,- Ft

– HOL KEZDJÜK A REFORMÁCIÓT? – BIBLIA SZERINTI HÍVŐ EMBER –
– TEMPLOMBAN ÉS HÁZANKÉNT – A HITELESSÉG ELÁRULÁSA –
– ZÁMOLYI ROMÁK FRANCIAORSZÁGBAN – FERIHEGYEN JÁRTUNK –
– IN MEMORIAM DR. FEKETE PÉTER –

* * *

MELLÉKLETÜNK TÉMÁJA: TEREMTÉS VAGY EVOLÚCIÓ?

Jézusnak
tanítványaiért
elmondott
imádságából:
"Szent Atyám,
tartsd meg őket
a te neved által,
amelyet
nekem adtál,
hogy egyek
legyenek,
mint mi!"

Jn 17,11

1

2

3

4

5

A kedves felkérésnek engedve, augusztus végén (csütörtöktől vasárnapig) Szövetségünk szolgált a Délvidéken. Biblióra Magyar Ittában (1-2), nagybecskereki csendesnap (3-5), melencei kirándulás (6), búcsú a vendéglátóktól (7-8). (fotó: Margit I.; Mikolicz Gy.)

6

8

Szeptember végi munkatársi kirándulás a Felvidéken; a Csorba-tónál (9), az evangélikus templom és vendégház kertjében, Szvitben (10). (fotó: M. I.)

9

10

HOL KEZDJÜK A REFORMÁCIÓT?

A reformáció nem csak ünnepe, de évente visszatérő témája is a protestáns egyházaknak, így a Biblia Szövetségnek is. Érdeemes lenne felmérni, hogy ezt a szót hallva, mire gondolnak a keresztyén emberek. A nagy többségnek – talán – Luther Márton 1517. október 31-én, a wittenbergi templom ajtajára szegezett tételei jutnak eszébe, esetleg még az, hogy a pápa kiátkozta Luthert az egyházból, az átokbullát pedig a reformátor nagy nyilvánosság előtt elégette. Vagyis a reformáció a múltat, a történelmet eleveníti fel.

Némelyek pedig – akik egyre többen vannak –, a „reformáció“ szót hallva, a ma működő egyházak megújítására gondolnak. Szinte valamennyi, ún. történelmi egyházban találkozhatunk olyan mozgalommal, ami az egyházi struktúra (szervezet) reformját sürgetve szeretné megváltoztatni a régi szertartásokat, az egyházi tisztségeket, vagy demokratizálni a belső irányítást, eltörölni az egyházi hierarchiát, a megválasztott lelkipásztor életfogytig tartó helyben maradásának lehetőségét stb.

Azonban minden túlzás nélkül megállapíthatjuk, hogy ezek a reformszándékok hazánkban rendre meghiúsultak, és lényeges változást nem eredményeztek. A reformerek ezután vagy elhallgattak, vagy az egyházi és állami hatóságok közös erővel elhallgattatták őket.

De van a reformációnak egy olyan formája, amiről jóval többet kellene beszélnünk, mert több eredménnyel kecsegtet, mint a struktúra és a szertartások megváltoztatásának sok, eddig hiábavaló kísérlete. Ez pedig a helyi gyülekezeti élet reformációja.

Mit is értünk tulajdonképpen ezen? Változást! Mozgást! Előrelépést! A változás, a mozgás, a megállás és mozdulatlanág ellentéte. Ugyanis a gyülekezeti élet nagy veszélye az, hogy üres hagyományra merevedik, és ezzel az egyházi élet hagyományörzessé silányul. Mert a beteg gyülekezeti életből nő ki mindig az egyház romlása. Hiába szeretnénk reformációt elérni az egyház alkotmányában, törvényeiben, szervezeti felépítésében, a hierarchiában, ha a

gyülekezeti élet halálosan beteg. A rendszerváltás óta sok minden megváltozott: új törvénykönyv született, új tisztségviselőket választottunk, itt-ott új liturgiát vezettek be, tataroztunk, építettünk, szerveztünk, konferenciáztunk, de a gyülekezetek belső élete, a templomlátogatók száma, az ifjúság jelenléte, bizony nem változott; sőt!

LUKÁTSI VILMA: BÚVÓPATAK

Mivel azt mondta a Mester
azon a lombsátor-ünnepen:

– „Jöjjetek,

aki hisz bennem, abból
élő víz folyamai ömlenek”

– az az élő víz ma is csörgedez,
immár kétezer éven át
a Bibliát olvasók és élők
hitében.

– És mégis milyen szomjas a világ!
Mintha az a víz nem is folyna,
mintha útját elzárták volna
régén!

...alvó századok szívögödében
dobbant az élet jeleképpen:
"ketten vagy hárman az én nevemben"
csak úgy titokban, ismeretlen...

Olyan volt, mint a búvópatak:
itt-ott fák gyökerét mosta,
vagy mohos boltkövek alatt
apadt-dagadt,
ahogy a szent Forrás táplálta.

Ha valami az útját állta,
újra eltűnt a mélyben,
éjben.

De volt egy októberi hajnal,
amikor szikla-zúzó morajjal
lelte meg útját: felszínre tört...

És áldottabbá lett akkor a Föld!

Úgy tűnik, hogy a hagyományörzésre és ápolásra berendezkedett egyház nem kell sem az ifjúságnak, sem az idősebb nemzedéknek. Immár nyílt titok, hogy országosan egyre kevesebben járnak templomba, vagy kérnek egyházi temetést, a keresztelést igénylőkkel beszél-

getve pedig kiderül, hogy a szülők, nagyszülők abban csupán szép hagyományt, illetve mágikus szertartást látnak. Ha egy-egy gyülekezeti tag valahol hitre jut és megtér, akkor a legtöbbször csatlakozik valamelyik kiségyházhoz, neoprotestáns közösséghez, esetleg szektához, mert talán még arra sincs lehetősége, hogy kiálljon a gyülekezet elé, és bizonyoságot tegyen örömről – nemhogy hitben növekedni tudjon. Mert ez nem szokás nálunk.

A bibliaórák egyre több helyen „kis istentiszteletek“ lettek, ahol néhány résztvevő előtt a lelkipásztor egyszemélyes monológot tart. Azt a közösséggyakorlási formát, ahol beszélgetni lehet az Igéről, vagy a hit dolgairól, esetleg együtt imádkozni a gyülekezet ügyeiért, alig ismerik.

A gyülekezeti élet egyéb, fizikai munkával járó teendőit pedig sok helyen a lelkipásztor és családtagjai végzik. Ez is immár legalább 50 éves hagyomány egyházainkban. Az is elfogadott lett, hogy a gyülekezeti élet a lelkipásztor személye körül forog. Abban az esetben, ha szelíd és gyenge egyéniség, akkor mindent maga végez el, ha pedig erőszakos, akkor az ő parancsai szerint kell történnie a dolgoknak. Ő a mindent tudó, aki egy személyben tervez, engedélyez vagy tilt, egyszóval a gyülekezet „pápája“. Annak pedig, aki a lelkész prédikációját bíráltni, netán korrigálni szeretné, olyan „hagyományos korlátokat“ kellene áttörnie, amik évszázadok óta ennek a kísérletnek keményen ellenálltak. Márpedig az igehirdetések nagy része érthetetlen és unalmas.

Ezt a megállapítást nem jelen cikk írója teszi, hanem azok a protestáns tömegek, akik a mozdulatlan gyülekezeti életre nem vevők, inkább elhagyják az egyházat, vagy immár a tájára se mennek. Sem az „álló“, mozdulatlan gyülekezeti élet, sem az ott hangzó, alig érthető „szokványos“ prédikáció nem vonzza többé az embereket.

A Biblia Szövetség azon munkálkodik, hogy a helyi gyülekezetekben elkezdődjék egy olyan reformáció, aminek lényege a mozgás, a változás. A biblikus reformációnak mindig a fejben,

a szívben, a szemléletben kell kezdődnie. Azon fáradozunk, hogy a helyi gyülekezetnek a templomba még eljáró tagja, de a lelkipásztor és a presbiterek előtt is világos legyen a reformáció iránya. Vagyis az, hogy merre kellene mozdulni. Mert mozdulni kell! Nem Isten Igéje szerint való az, ami és ahogyan most van.

Mozdulni kell az olyan gyülekezeti élet felé, aminek középpontjában nem a lelkipásztor, esetleg nagyobb anyagi befolyással bíró presbiter, vagy magát extra hívőnek valló csoport, hanem az élő Jézus Krisztus és Igéje, a Biblia áll! Az Ige tekintélye előtt hajoljon meg mindenki, és kezdjék el keresni a gyülekezet tagjai azt, hogy mit mond a Biblia az Istennek tetsző gyülekezeti életéről! Keresse először a lelkipásztor, majd pedig hirdesse azt bátran; amit követeljen meg tőle a gyülekezet!

A passzív, csak a templomban ülő egyháztagok pedig – kegyelmi ajándékaik szerint – épüljenek be a szolgáló közösségbe, mert a biblikus gyülekezet Istent imádó, s az imádatban mindenkinek helye és feladata van! Olyan szeretetet gyakorló közösséggé kell formálódniuk, ahol egyrészt egymást segítik, másrészt készek oda mást is

befogadni. Kezdjék talán azzal, hogy havonta egy-egy vasárnapi istentisztelet után kávé, tea és néhány szelet sütemény mellett beszélgetnek. De vigyázzanak, hogy ne lelkészük legyen itt is a főszereplő!

Változtassanak a bibliaórák monoton és unalmas együttlétein is! Legyen ez olyan alkalom, ahol a lelkész legfeljebb húsz(!) percet beszél, majd megfogalmaz néhány kérdést, amiről beszélgethetnek a résztvevők. Ezután pedig közösen imádkozzanak!

A változtatást segíti az is, ha nem csak a lelkész készül az igehirdetésre, de a gyülekezeti tagok is, amikor az istentisztelet előtt – akár hosszabb – imaközösséget tartanak. Szembesítse közösségét ezzel a lehetőséggel, mint feladattal a lelkipásztor!

Válasszon hitben elől járó presbitereket a közösség! Mert Istennek tetsző, biblikus döntéseket kell majd hozniuk, ehhez pedig szükséges az újjászületett életű vezetőség. Ne az legyen legfőbb törekvésük, hogy elégséges mennyiségű pénzt tároljanak a kasszában, vagy, ha nincs, akkor hogyan szerezzenek, illetve a többletet mire költsek – sajnos, ugyanis a presbiteri gyűlések legfőbb témái mindig ezek –, mert a presbiterek

felelőssége sokkal nagyobb ennél; Isten Igéje és akarata szerint kell kormányozniuk a gyülekezetet.

Ehhez a reformációhoz olyan tagokra és presbiterekre van szükség, akik jól ismerik a Bibliát, és az evangélium lényegét mások felé is egyszerűen meg tudják fogalmazni. Az igehallgató közösségtől tovább kell lépni az igét hirdető gyülekezethez. Ennek az útja a bibliaiskolai tanfolyamokon, az ún. csendesheteken és gyülekezeti konferenciákon át vezet.

A Biblia Szövetség ezek szervezését, rendezését évek óta feladatának tartja, ezzel segíti a helyi gyülekezeteket. Tagságát pedig arra próbálja felkészíteni, hogy ebben a reformációs mozgásban a gyülekezetek motorjai, Jézus Krisztusnak alázatos és megbízható eszközei legyenek.

Ha a reformáció megerősödik egyházainkban, akkor elérkezhet a „felüdülés ideje“, mert – ebben a sötét és erkölcsi rendjében felbomlott világban – jelen lesz a keresztyén gyülekezet, mint „helyen épített város“.

Kezdje tehát a reformációt mindenki saját gyülekezetében; beszéljen róla, dolgozzék és imádkozzék érte!

Sípos Ete Álmos

BIBLIA SZERINTI HÍVŐ EMBER

Rég nem látott ismerőssel találkozom. Beszélgetés közben sokat sejtetően megjegyzi:

- Én is hívő vagyok.
- Igen? És miben hisz?
- Hát... minden ember hisz valaminben. Sokan a Jóistenben. Olykor még azok is, akik tagadják.

Erdélyi barátokkal beszélgetünk. Egyikük ezt mondja:

- Mi, hívők, erről másképpen gondolkozunk.
- Ő nazarénus – magyarázza a barátja, hogy értsük, mire gondolt az illető.

Értelmiségi körben folyik a szó:

- Ha azt mondjuk, hogy Isten a végső ok, akkor ez tulajdonképpen minden vallásban közös, s így végső soron egy hiten van az egész emberiség.

Mi a közös ezekben a megállapításokban? Egy tévedés. Az ti., hogy egyik

sincs tisztában azzal, hogy mit ért a Szentírás hiten, s kiket nevez a Biblia hívőknek. Sokan úgy vélik, hívő az, aki nem tagadja Isten létét. Hívőknek tekintik magukat a kis egyházak ill. szekták tagjai, szemben a nagyobb felekezetekkel. Egy egészen tágas értelmezésben pedig mindenki hívő, mert minden ember hisz valamiben.

A bibliai hitet azonban a tárgya minősíti. Mit hisz valaki, sőt: kiben hisz! A Biblia azokat nevezi hívőknek, akik hallva a Jézus Krisztusról szóló igehirdetést, azt igaznak és magukra nézve is érvényesnek tekintik. Vagyis komolyan veszik, hogy úgy, ahogyan megszülettek, Isten igazsága szerint halálra méltó bűnösök, de Jézus Krisztus a kereszten elszenvedte az ő büntetésüket, s ezért Istentől kegyelmet kaptak. Aki ezt hiszi, az elfordul eddigi bűnös élet-

módjától, és Jézusnak engedelmes életet él. Vagyis megtér a bűnből és megtér Krisztushoz. Jézus Krisztus lesz az Úr az életében – minden tekintetben.

Ez történt Antióchiában is: „hirdették az Úr Jézust, és az Úr keze velük volt, úgyhogy sokan hittek, és tértek meg az Úrhoz“ (Csel 11,20-21). Jézusban, mint megváltóban és Úrban hittek, s megváltozott a gondolkozásuk és életük.

Annyira, hogy annak híre ment Jeruzsálembe, mert ez nem észrevehetetlen és észrevétlen változás, hanem lehet látni ennek a gyümölcsseit. Az illető pedig sem nem titkolja, sem nem szégyelli, ellenkezőleg: másokat is meg akar nyerni Krisztusnak. A Biblia ezeket, és csak ezeket nevezi hívőknek.

A „hívő“ tehát a Szentírásban nem negatív tartalmú megjelölés, és egészen pontos jelentése van. Az, aki nem tagad-

ja, hogy van Isten, még nem hívő. Az sem, aki hiszi, hogy az Isten egy, de nem bíz benne – mert ezt az ördögök is hiszik, és rettegnek (Jak 2,19). A Biblia szerint az sem hívő, aki a saját cselekedeteinek üdvyszerző erejében reménykedik.

Hívő az, aki „megtért az Úrhoz“. Aki egyedül Jézus Krisztus kereszthalálának érdemében reménykedik, de hiszi, hogy érette ő is bűnbocsánatot, örök életet kapott Isten nagy kegyelméből. S hálából, mint Isten gyermeke, Jézusnak mint Urának szolgál. A Biblia szerint a hívő elkötelezett Krisztus-tanítvány, kegyelmet nyert bűnös, aki semmivel sem tartja többnek magát másoknál, csak tudja, hogy minden érdeme nélkül

kegyelmet kapott. Hitét bármikor kész megvallani, és nagy szeretettel másokat is megváltó Urához hívogat.

Senki sem születik hívőnek, a hitre jutás nem tanulás vagy nevelés eredménye, ezt a hitet nem lehet örökölni, nem is úgy „magától“, esetlegesen alakul ki. Alapvetően Isten ajándéka, és olyan, mint a születés: új élet indul el a hívőben. János apostol egyenesen így ír róla: akik Jézus nevében hisznek, azok Istentől születtek.

A Heidelbergi Káté igei világossággal és szép tömörséggel foglalja ezt össze: „Mi az igaz hit? Nem csak az a bizonyos ismeret, melynél fogva igaznak tartom mindazt, amit Isten az Ő igéjében nekünk kijelentett, hanem egyszersmind az a

szívbeli bizalom is, melyet a Szentlélek az evangélium által gerjeszt bennem, hogy Isten nem csak másoknak, hanem nekem is bűnbocsánatot, megigazulást és életet ajándékoz kegyelméből, egyedül Krisztus érdeméért.“ (21. kérdés)

Kedves Olvasó, te a Biblia szerint hívő vagy-e?

Hogyan lehet valaki azzá? Csak két igét idézzünk: „A hit hallásból van, még pedig Isten igéjének hallásából“ (Rm 10,17). „Akik pedig befogadták (Jézust), azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek, mindazokat, akik hisznek az Ő nevében; akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek.“ (Jn 1,12-13)

Cseri Kálmán

TEMLOMBAN ÉS HÁZANKÉNT

„Napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban, és amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben.“ Csel 2, 46

A pünkösdi gyülekezetről szóló tudósítás két találkozási helyszínt jelöl meg: a templomot és a családi házakat. – Azóta is a keresztyén gyülekezet igazi egyensúlyt jelentő helyszínei: a templom és a családi otthonok. Az otthonokat most nem abban az értelemben jelölöm meg, ahogyan azok az életterületet jelentik, hanem a hívő emberek találkozási helyeként. Ahol hívő gyülekezet található, ott a templomi (nagyközösségi) együttlét, és az otthonokban történő találkozások egészségesen egészítik egymást.

1) Az élő gyülekezet ütőerét a templomi istentisztelet jelenti. Semmi mással nem pótolható élmény az, amikor együtt magasztaljuk az Urat énekben, imában, és együtt várjuk az ige üzenetét. Gyülekezetünkben a vasárnap délelőttök igazi ünnepet jelentenek. Amikor megtehetem, akkor már fél órával az istentisztelet kezdete előtt a templomudvarra néző emeleti szobánk ablakából figyelem az érkező családokat, testvéreket. Jönnek egyenként is, de legtöbbször családosan, akik a legkisebbeket a gyermekmegőrzőbe hozzák. A nagyobbak a gyermekisten-

tiszteleti csoportokban gyülekeznek, amíg a szülők, nagyszülők a templomban foglalnak helyet. Ilyenkor megtelem hálával a szívem, mert legtöbbjük eddigi életútját ismerem: hitre jutásukat, Jézushoz találásukat, a családok megerősödését az élő hitben; és csodálom Jézus szabadító hatalmát, amivel családdá formálta az övéit. Mi a vasárnapi templomi együttléttel, mint nagy lélegzetvétellel indulunk a hétköznapok felé.

Így volt ez az első keresztyének idejében is, mert először – még pünkösdi élményével – naponként a templomban voltak, de ezt később már nem tudták így gyakorolni, mert a feltöltkezés után következtek a hívő hétköznapok. Ekkor kellett aprópénzre váltani a hallott igét, a kapott erőt, békességet, biztatást. – Ma sem mehetünk naponta templomba, mert az egyéb teendőket is el kell végezni. A házimunkát, gyermeknevelést, időseinkről való gondoskodást, a munkahelyi feladatokat. A keresztyén embereknek kell vinnie a jó hírt is a világba.

2) A fent idézett igevers arra is utal, hogy a hívő életgyakorlathoz mégsem elég csak a templomi istentiszteleten való részvétel. A „házanként“ kifejezés többre utal. Mert akinek a szívében ott él és ég Isten igéje, az testvért talál, akivel megoszthatja örömeit,

gondjait, kérdéseit. Ahogyan egykor, az ébredési időkben természetes volt, hogy a szemben lakó két hívő asszony az ebédőzés időszakában is találkozott, hogy megossza egymással a reggel olvasott igéjét, majd imádkoztak, és mégsem égették oda az ételt. Igényelték azt, hogy a „szélcsendesebb“ időkben is keressék egymást, mert a megosztott öröm megkétszereződik, a bánat megfélemlődik.

A lelkileg elevebb gyülekezetek, ahol már nemcsak egy kis hívő magvallja Jézust Urának, általában gazdag kisközösségek hálózatát alakították ki. Hetente, kéthetente, havonta rendszeresen találkozó kis-csoportok közösségében lüktet az egymást gondozó, szolgáló gyülekezet élete. A legfiatalabbaktól a legidősebb korosztályig „működik“ a helyi sajátosságoknak megfelelő rendszer. Nálunk pl. a gyermek- és ifjúsági csoportok mellett a fiatalasszony-kör és a női-kör átfogja a teljes női korosztályt, és még bibliakörök, a házaspári kör, a férfióra, valamint a szolgáló csoportok összefüvetelei biztosítják a személyesebb lelkigondozás, közös ige és feladat megbeszélések folyamatosságát.

3) Mostanában új jelenség gyülekezetünkben is a házi bibliakör, bár más gyülekezetben már előbbre tartanak ezek szervezésében.

Anélkül, hogy ezt tudatosan szerveztük volna, több családi otthon is gyülekező helyévé lett a környezetben élő hívő embereknek, akik örömmel találkoznak, és tanulmányozzák az ígét, majd imádkoznak, illetve beszélgetnek. Kezdetben félve jelezték nekem is ezeket a találkozásokat, mint akik attól tartanak, hogy rosszállással fogadom majd a bejelentést. De mivel örömmel üdvözöltem a kezdeményezéseket, ők is megbátorodtak, és felszabadult szívvel tartják ma is ezeket az összejöveteleket. Az egyik kis „házi csoport” például szombat délelőtt a gyülekezeti kisteremben találkozik, ahol az ígét tanulmányozzák és imádkoznak.

Mint lelkipásztor, azt vallom, hogy tudatosan is szerveznünk kell a házi csoportokat, hiszen egy-egy családi otthon légkörében még közvetlenebbül érintkezik az ige tanítása és a hívők hétköznapi élete. Az is előnye ennek a találkozási formának, hogy a messzebb lakók is könnyen elérik ezeket a „gyülekezeti központokat”. Előnyére válik az is ezeknek a találkozásoknak, hogy a lelkipásztor nélkül (általában így zajlanak az együtt-

létek) szabadabban bontakozhatnak ki a gyülekezeti tagok, mintha lelkészüket „rátelepedne” az alkalomra (valljuk be, sokszor így teszünk mi, lelkészek). Illetve elvárják tőle azt is, hogy ő feleljen a felmerült kérdésekre, felvetésekre, és természetesen ő magyarázza az ígét is. Persze, a lelkész időnkénti jelenléte nagyon alkalmasan kapcsolódhat is a közösséghez.

Ezek után természetes következménye mindennek az, hogy az így „összemelegedett” kisközösségek ereje, légköre erős sejteket jelent a gyülekezetben.

4) De lehetnek kísértései és veszélyei is a házi kiscsoportos találkozásoknak. Csak kettőt említek ezek közül.

– Az első az, amikor nincs egészséges, jó kapcsolat a lelkipásztor és a gyülekezet között. Ebben az esetben már nem kiegészítői ezek az alkalmak a gyülekezeti istentiszteletnek, hanem azzal szemben épül ki a „közösség”. Mert pl. nem kapnak egészséges táplálékot a „közösből”, és így szerzik meg a szükségeset. Ennek az lehet a következménye, hogy elmaradnak testvérek az istentiszteletekről, bibliórakról, és az egészséges egység

helyett – mintegy pótlékként – szétszakadozott kis csoport-munka folyik. Természetesen ez szükségmegoldás is lehet az „alvó” pásztor és a gyülekezet élettelenisége miatt, de ekkor a pásztorért és gyülekezetért való felelősségnek kell meghatározó módon érvényesülni a „házi” összejöveteleken, a kiscsoportos imaközösségben, a szolgálók életében.

– A másik veszélyre azzal figyelmeztethetünk, hogy Isten gyermeke nem töltheti a hét estéinek többségét összejöveteleken. Ezért ésszerűen kell szervezni a közös alkalmak, illetve a házi összejövetelek időpontját. Különösen a családos, kisgyermekes szülők kötelezettsége az otthoni (családi) együttlét biztosítása, de a hívő emberek egészséges növekedésének fontos jellemzője a hűséges munka, a szolgálat is.

A szerkesztőség várja olvasóink házi csoportokkal kapcsolatos tapasztalatait, javaslatait, gondolatait tartalmazó leveleit!

Közben szeretettel kívánom, hogy a hívő nép éljen hálaadással buzgó, örömteli életet a „templomokban” és „házaként”!

Végh Tamás

A BÁNÁTBÓL PÉCELRE

A délvidéki Nagybecskerekén születtem és nőttem fel. Szüleim gyermekkorukban jártak hittanra, majd felnőttként templomban esküdtek, és engem is megkereszteltek, de mire én hittankorú lettem volna, családunk már nem járt templomba, még ünnepnapokon sem. Ehhez talán az is hozzájárult, hogy szüleim tanárok voltak. Ennek ellenére, minden karácsonyt együtt ünnepeltünk nagymamáméknál. Anyukámék heten voltak testvérek, így általában 25-30-an ültük körül az ünnepi asztalt. Nagyon szép emlékeim vannak ezekről a karácsonyokról: hancúrozás az unokatestvéreimmel, a finom falatok, a karácsonyfa alatt megbúvó ajándékok. Szerettem az est azon részét, amikor körülültük a gazdagon feldíszített fenyőfát, és karácsonyi énekeket énekeltünk; mi gyerekek pedig szavaltunk. Sokan mondják ma is, hogy a karácsony

a család, a szeretet, a béke ünnepe – ezt éreztem én is, mégsem volt igazi karácsonyunk, mert maga a lényeg, Jézus hiányzott belőle.

Meleg családi fészekben nőttem fel. Ősémekkel nagyon szép nevelést kaptunk szüleinktől: tisztességes életre, becsületes munkára, egymás szeretetére, az összetartásra neveltek bennünket. A serdülőkori hisztiket kivéve nem volt velem különösebb gond, jól tanultam; a tanáraink, barátaink szerettek, én magamat „jókisánynak” tartottam. Ha valaki akkor azt mondja, hogy bűnös vagyok, sértődötten tiltakoztam volna: „Én jó ember vagyok!” Mindezek ellenére nagy úr uralkodott ott belül, a szívem tájékán, valami hiányzott, de a lényegét nem tudtam megfogalmazni. Már középiskolás voltam, amikor néha elmentünk istentiszteletre, vagy a Kossuth Rádióban meghallgattuk a Református

Félórát, és benne a hó végi evangélicizációt. A lelkész szavai, az énekek olyan mélyen érintettek, hogy mire a Miatyánkra került a sor, rendszerint elbőgtem magam, és zokogva vágtam a szüleim fejéhez, hogy miért nem jártak engem hittanra, hiszen ez kimaradt az életemből! Ők kicsit csodálkozva vették tudomásul ezeket a jeleneteket, de nem ellenezték a templomba járást, sőt, biztattak, hogy járjak csak ifjúsági órákra, amelyekre a lelkész nőnk nagy szeretettel hívogatott, de a büszkeség és a megszegyenüléstől való félelem, hogy kiderül, hogy a Miatyánkon kívül semmit sem tudok, visszatartott attól, hogy oda járjak.

Egyetemista voltam már, amikor egy nyáron lehetőségem nyílt eljutni egy ifjúsági táborba, de ugyanabból az okból kifolyólag nem mentem el. Bár ezt később nagyon sajnáltam, de azért az

égvilágon senkinek be nem vallottam volna.

Következő évben édesanyám és nagymamám szabályosan „összeesküdtek” ellenem, és tudtom nélkül bejelentettek ebbe a táborba, aztán kész tények elé állítottak. Felháborodottan tiltakoztam: megkérdésem nélkül felírtak a listára, de én el nem megyek! Amikor lecsitulak indulataim, rájöttem, hogy nem is olyan nagy baj, hogy így történt a dolog; és végül elmentem. Azon a héten lelkészeink egyszerűen és velősen hirdették az evangéliumot. Elmondták, hogy kivétel nélkül mindannyian bűnben születtünk, és erre halmozzuk fel azokat a bűnöket, amelyekkel naponta vétkezünk Isten ellen. (Ez akkor az újdonság erejével hatott rám, hiszen jó embernek tartottam magamat.) Mivel Isten, szent Isten, ezért gyűlöli a bűnt; mivel igazságos Isten, ezért meg kell a bűnöst büntetnie; de mivel mindenek felett szerető Istenünk, ezért tudja, hogy a bűn büntetését egyikünk sem állná ki, mindannyian elpusztulnánk igazságos ítélete alatt, ezért elküldte az ő egy szülött fiát, Jézust, aki helyettünk és értünk halt meg borzalmas kínok között a kereszten. Aki ezt hittel elfogadja, megvallja Istennek bűneit, és behívja Jézust az életébe, az megmenekült a kárhozattól, örök élete van. Szomjasan ittam az élet igéit, ugyanakkor kavargott bennem minden, bűnös vagyok? – de hát mit követtem el? Nem loptam, nem csaltam, nem öltem meg senkit. Igaz, néha füllentettem szüleimnek, veszedtünk az öcsémrel, nem mindig segítettem, amikor kérték, vagy csak morogva, és néha vissza is feleseltem; de ez akkora nagy baj, hogy ezért meg kell halni? Isten fokozatosan egy tükröt tartott elém, és leleplezte, hogy milyen undok, gonosz indulatok uralkodnak szívemben: mennyi a büszkeség, gőg, hívalkodás, irigység, kényelemszeretet, önsajnálát, önmagam szeretete... Rá döbbsentett arra, hogy az önmagukat jóembernek vallóknak, amilyen én is vagyok, meg kell térniük, különben kárhozatra jutnak.

Iszonyú harc folyt bennem: egyrészt a hiúságom ellenkezett a bűnösségem elfogadása ellen, másrészt belülről hatalmas késztetést éreztem arra, hogy elfogadjam Jézust, és ez rettenő nagy

teherrel nehezedett rám. Emlékszem, még a hét elején kaptunk mindannyian egy igeverset, és az enyém a Zsolt 55, 23 volt: „Vesd az Úrra a te terhedet!”. A harmadik nap már nem bírtam tovább, bementem szobámba, leültem az ágyamra, és elmondtam életem első őszinte imáját: Úr Jézus, bocsáss meg, hogy eddig nélküled éltem életemet! Majd amit akkor bűnnek láttam meg, azért bocsánatot kértem, és kértem Jézust, hogy jöjjön a szívembe, legyen

FÜLE LAJOS:
KINEK KRISZTUSA VAN

Kinek KRISZTUSA van,
életében nagy csoda történt!
Kinek KRISZTUSA van,
szolgál Neki hálával, önként.

Kinek KRISZTUSA van,
mindenkinek áldást kívánhat.
Kinek KRISZTUSA van,
barátja az ISTEN FIÁNAK.

Kinek KRISZTUSA van,
ritka csodák részese itt lent.
Kinek KRISZTUSA van,
meglátja majd végül az ISTENT.

életem ura, ő vezessen, tanácsoljon ezután engemet. Nagy lelki szomjúsággal hallgattam végig a hét minden előadását, de már nem dúltak harcok belül, nagy békesség uralkodott a szívemben. Amikor hazaértem, szüleim észrevettek rajtam valami változást, nagymamám nagy örömmel adta kezembe a Bibliát. Elkezdem ifjúsági órákra, istentiszteletekre járni, a lelkészeinktől evangéliumi könyveket, folyóiratokat kaptam, és közben rengeteg kérdésem is volt. Öcsémrel bekapcsolódtunk a gyülekezet életébe, és egy év múlva lekonfirmáltunk. Édesanyám szeptemberben tért meg, édesapám két évvel később.

Majd elvégeztem az egyetemem, okleveles vegyészként diplomáztam. Akkoriban már dúlt nálunk a véres délszláv háború, nagy volt a munkanélküliség. Mivel nem tudtam munkába állni, úgy döntöttem, kihasználom az időt és továbbtanulok az egyetemen. Régi vágyam teljesült be ezzel: gyerekkorom óta a kutatómunka érdekelt. Három év után

azonban Isten fokozatosan minden ajtót bezárt előttem, rájöttem, hogy nincs ott helyem. Hazamentem és ezek a kérdések foglalkoztattak: Most akkor mi legyen velem, hova tovább? A munkanélküliség miatt semmi reményem sem volt, hogy a szakmámban dolgozhatom. Ekkor jött Magyarországról a bibliaiskolai meghívás: az egyik német missziós szervezet, a Janz Team, Szépalmán 1 hónapos bibliaiskolát szervez, ahol gyülekezeti munkásokat képeznek ki. Elutaztam, és ott értettem meg, hogy Isten nem a tudományos munkában akar látni, hanem az ő szolgálatára hívott el. Már hallottam addig is a péceli bibliaiskoláról, és csodálcodájára, az egyik hétvégén leutaztak az akkori diákok, Pálhegyi Feri bácsi vezetésével. Töviről-hegyire kifágtattam őket: milyen ott az élet, mit tanulnak, milyen szolgálatra készülnek. Mire elmúlt a hónap, már eldőlt a szívemben, hogy jelentkezem a péceli bibliaiskolába. Ennek csak egy akadálya volt: nem rendelkeztem anyagi fedezettel. Hazautazás előtt a német misszió vezetője megkérdezte, mik a terveim, mondtam, hogy Pécelre megyek. Erre felajánlotta, hogy ha anyagi gondjaim vannak, akkor nyugodtan szóljak, segítenek. Így történt, hogy havonta egy-egy német család fizette be tandíjamat. Pécelen egy nagyon tartalmas évet tölthettem el, ahol Isten tudással, őszinte és mély barátságokkal, önmagam, és mindenek előtt Isten mélyebb megismerésével ajándékozott meg; gyalulta, csiszolta jellememet, személyemet. A bibliaiskolában megkérdezték, nem maradnék-e szívesen munkatársként Pécelen, és én örömmel mondtam igent. Így már ötödik éve dolgozom a Biblia Szövetségben. Szeretem a munkámat, helyemen vagyok.

Hogy Istennek milyen tervei vannak velem, azt még nem látom, de bizalommal kapaszkodom kezébe, tudva és tapasztalva, hogy minden, ami velünk történik, az a javunkra van. „Mert csak én tudom mi a tervem veletek – így szól az Úr, békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek. Ha segítségül hívtok, és állhatatosan imádkoztok hozzám, akkor meghallgatlak benneteket. Megtaláltok engem, ha kerestek, és teljes szívvel folyamodtok hozzám.” Jer 29, 11-13

Latinovits Ágota

A HITELESSÉG ELÁRULÁSA

(GONDOLATOK DAN BROWN: „A DA VINCI KÓD“ CÍMŰ KÖNYVÉRŐL)

Magyarországon is hódít az amerikai író, Dan Brown: A Da Vinci Kód című regénye, amit már 44 nyelvre fordítottak le, s időközben „megasellerré“ vált. Hollywood megszerezte a megfilmesítés jogát, s terveik szerint a film 2006-ban filmszínházba kerül. A mű szereplői közt találjuk Tom Hanks, Ian McKellen (Gyűrűk Ura), Alfred Molina (Luther), Jean Reno (Mission Impossible) színészeket.

Érdeemes tehát közelebbről megismerünk „a lángelme szüleményét“, ahogy a könyv magyar kiadásának hátsó borítóján annak íróját, illetve művét jellemzi egyik rajongó kritikusa.

MIRŐL SZÓL A REGÉNY?

A könyv izgalmas krimi formájában adja elő a történetet, miszerint létezik egy titkos társaság (Sion Rend), ami évezredek óta őrizi Jézus titkát. Ez a titok nem más, mint az, hogy Jézus nem halt meg, hanem megmenekült a haláltól, sőt feleségül vette magdalai Máriát, akivel családot alapítottak. Gyermekek is születtek, Sarah hercegnő személyében. Jézus kései leszármazottja – királyi vérvonalának letéteményese – pedig jelenleg Európában él és készül arra, hogy Európa uralkodója legyen... A Római Katolikus Egyház (Opus Dei) pedig – az író szerint – természetesen minden eszközzel (gyilkossággal is) küzd a Jézussal kapcsolatos titok napvilágra kerülése ellen, hiszen akkor kiderülne, hogy a keresztyénség hazugságra épült: Jézus nem Isten, hanem csupán egy halandó ember.

Az író a Jézussal kapcsolatban tett kijelentéseivel „köretként“ a következőket tálalja. Nagy Konstantin császár – aki a keresztyénséget államvallássá tette a IV. században – a halandó Jézusról szóló kéziratok ezreit semmisítette meg. Így manapság a róla szóló igazságot csak azokban az iratokban találhatjuk meg, amik Konstantin iratmegsemmisítő akcióját túléltek, pl. a qumráni tekercsekben, vagy az Egyiptomban előkerült Nag Hammadi leletekben. Nagy Konstantin császár ugyanis megbízást adott írnokainak arra, hogy meghamisítsák az újszövetségi iratokat. Vagyis a ma ren-

delkezésünkre álló újszövetségi evangéliumok hamisítás eredményei.

D. Brown erre vonatkozó állításait így összegzi M. De Haan: „...a mai Bibliát politikai érdektől vezérelt emberek állították össze, illetve szerkesztették, hogy Jézus istenségét reklámozzák, és befolyását felhasználják saját erőbázisuk megszilárdítására.“ A császár – az író szerint – odáig ment, hogy az általa meghamisított újszövetségi iratok alapján, a niceai zsinaton (325-ben) Jézust Isten Fiává nyilvánította. Pedig addig a keresztyének között szó sem volt arról, hogy Jézust Istennek tartották volna. Egészen addig egyszerű halandónak látták, aki összeházasodott magdalai Máriával, és családot alapított. Az elmúlt évszázadok során sokan tudtak erről a titokról. Így, Leonardo da Vinci is, aki ezt azzal hozta nyilvánosságra, hogy az Utolsó Vacsora című festményén nem Jánost festette Jézus mellé, hanem magdalai Máriát. A középkori legendákban szereplő szent grál – a hozzá fűzött monda szerint az utolsó vacsora kelyhe – valójában magdalai Mária szimbóluma, aki Jézus királyi vérét hordozta.

A regény írója mindezeket történeti tényként tárja széles olvasótáborra elé: „A regényben említett minden művészeti és építészeti alkotás, valamint minden dokumentum valóságként szerepel.“ (D. Brown) Ez nagyon hangzatos és igaz megállapítás, de nem mond semmit a felhasznált források hitelességéről. Az író egyébként megnevezi legfontosabb forrásait is, amik nem mások, mint a nyolcvanas évek nagy sikerű könyvei: M. Baigent és R. Leigh művei. Ezekben ugyanazokat a kijelentéseket olvassuk Jézusról, feleségéről, utódairól, a Vatikánról és egyebekről, mint, amiket D. Brown könyvében találhatunk. Mivel az író gyakran hivatkozik ezekre a szerzőkre, ezért könyveiket időközben többször kellett újra nyomtatni. Az olvasók pedig találgathatnak: Vajon mi volt a szerző célja regénye megírásával? Szórakoztatni akart? Sikerre vágyott? Rengeteg pénzt szeretett volna kasszírozni? Vagy át akarta értékelteni olvasóival a bibliai és ha-

gyományos keresztyén Jézus-képet? Illetve az új-pogányság gnosztikus eszméit kívánta ilyen módon terjeszteni? Talán mindezeket egyszerre próbálta elérni?

Mivel a könyv társasági téma hazánkban is, ezért sokan teszik fel a kérdést: Igaz-e mindaz, amiről olvastak? Hogy kérdésekre megfelelhessünk, ezért most részletesebben is megvizsgáljuk egyes állításait.

LÉTEZETT-E NAGY KONSTANTIN IDEJÉBEN EGYHÁZI CENZÚRA?

Az újszövetség iratainak megsemmisítéséről és meghamisításáról szóló állítások minden történetiséget nélkülöznek, sőt, a történeti bizonyítékok cáfolják ezeket az állításokat. Nagy Konstantinról (280-337) köztudott, hogy nem az újszövetség iratainak megsemmisítésével foglalkozott, hanem a keresztyénüldözések során megsemmisített iratokat igyekezett pótolni, azáltal, hogy írnokaival a rendelkezésére álló újszövetségi kéziratokról készített pontos másolatokat, amiket aztán szétküldött a birodalom területén található nagyobb keresztyén közösségeknek. Például Eusebiusnak, Cézarea püspökének is 50 példányt adott át. A régészeti leleteknek köszönhetően ma már azt is tudjuk, hogy milyen volt az evangéliumok Nagy Konstantin előtti szövege. J. Finger, egyik tanulmányában (Jesus – Essener, Guru, Esoteriker, Quell-Verlag, 1993) rámutat, hogy az egyházi cenzúra legendája az előző századok tudásanyagára épül. A régészek számos olyan leletet találtak, amik jóval Nagy Konstantin előtt keletkeztek. Pl. Chester-Beatty (részek mind a négy evangéliumból) és Bodmer papiruszok (Bodmer Papirusz II – majdnem teljes János evangélium; Bodmer papirusz XIV-XV. – részek Lukács és János evangéliumából), amik az evangéliumokat tartalmazzák és keletkezésük Kr. u. 150-200. évek közé tehető. Ezeknek a papiruszoknak evangéliumi szövegei megegyeznek a már általunk is ismert evangéliumi szövegekkel, azaz semmi jele annak, hogy Nagy Konstantin – anyagi vagy politikai érdekből – bármit megsemmisített vagy meg-

változtatott az evangéliumok szövegében. A papiruszok tehát cáfolják a „lángelme“ állításait, s az egyszerű tények összefűzések Dan Brown állítását, hogy a Nagy Konstantin előtti időből nem áll rendelkezésünkre újszövetségi keresztyén kézirat. Amint láttuk, korántsem ez a helyzet.

Nem csoda, hogy A. Millard – az ókori sémi nyelvek professzora, a qumráni tekercsek elismert kutatója – így minősíti D. Brown iménti kijelentését: „Ez egy tudatlan ember kijelentése, aki nincsen tisztában a tényekkel“.

M Welte, aki a münsteri egyetem – ami évtizedek óta az újszövetségi szövegkutatás fellegvára – tudományos munkatársa, és 1962-től foglalkozik az újszövetségi papiruszokkal és kódexekkel, így nyilatkozik: „Az újszövetség szövege, ahogyan ma ismerjük, – hála a múlt században előkerült leleteknek – viszonylag nagy pontossággal visszavezethető az eredeti szövegre, amilyen az keletkezésekor, vagy első elterjedésekor volt. A manapság minden keresztyén felekezet által elfogadott újszövetségi kánon Kr. u. 160-200-ra nyúlik vissza, tehát Nagy Konstantinhoz semmi köze. Nyugodtan kijelenthetjük, hogy az újszövetségi kánon azt tartalmazza, amit kezdettől fogva a legrégebbnek és leghitelesebbnek tartottak.“

Végül itt utalunk arra is, hogy Jézus Istenségének tanítása nem a IV. században keletkezett, hanem maga, Jézus, ezzel az igénnyel lépett fel, amint azt az evangéliumok tanúsítják.

MIT TARTALMAZNAK A HOLT-TENGERI (QUMRÁNI) TEKERCSEK?

D. Brown és társai állítása, miszerint a Vatikán akadályozza az általuk említett szövegeknek a kiadását, sem felel meg a tényeknek, ugyanis a Vatikánnak semmi köze azokhoz. Továbbá az sem igaz, hogy a szövegeket keresztyén teológusok és egyházpolitikusok titkosították. Éppen ellenkezőleg, a jordániai és izraeli hatóságok felügyelete alatt mindet nyilvánosságra hozták, és így bárki olvashatja őket. Manapság minden művelt embernek illik tudnia, hogy a holt-tengeri tekercsek egy kegyes, messiásváró zsidó közösség, az esszénusok iratai, amik Jézus nevét egyetlen helyen sem említik. Az igazsághoz tartozik, hogy a qumráni 7. barlangban találtak keresztyén papirusz töredékeket is, pl.

a híres 7Q5. jelzésű Márk evangéliumából (Mk 6, 52-53), ami több szakértő szerint jelenleg a legrégebb evangéliumi töredék. Az ebben a barlangban talált 19 töredéket nem nevezi senki tekercsnek; s nem is tartalmazzák Jézus nevét. Ezért valószínű, hogy nem is esszénus, hanem keresztyén közösség használta azokat. Erre utal az is, hogy amíg a többi qumráni barlangból előkerült szövegek csaknem kivétel nélkül héber és arám nyelvűek, s nem papiruszra, addig a 7. barlang leletei csak görögül és kizárólag papiruszra íródtak. Tehát azok a tekercsek, amiket „qumráni tekercseknek“ szokás nevezni, Jézus nevét nem tartalmazzák

D. Brown pedig éppen ennek ellenkezőjét – tehát, mint képtelenséget – állítja.

A. Millard így fogalmaz: „Aki azt állítja, hogy a holt-tengeri tekercsek keresztyén szövegek, annak fogalma sincs arról, miről beszél.“

MIRŐL TANÚSKODNAK A NAG HAMMADI LELETEK?

D. Brown szerint ezek a kézirattekercsek tartalmazzák a Jézusról szóló hiteles híradásokat. A Nag Hammadi kódexek felfedezésük óta (1945-46) a legelképezetőbb spekulációknak szolgáltattak alapot. Szerzője egyértelműen a gnosztikusok szektája, akiknek tanai szöges ellentétben álltak a bibliai tanításokkal. A gnózis egy üdvös és üdvözítő út, amivel az ember önmagát üdvözítheti. Már az egyházatyák szembefordultak ezzel a tévtannal, mondván, hogy ez Jézus Krisztus személyét, halálát és feltámadását is szükségtelenné teszi. Az említett gnosztikus iratok, bár némelyikét evangéliumnak nevezik (pl. Tamás evangéliuma, amiben állítólagos jézusi mondásokkal találkozunk), egyértelműen az evangéliumok leírása utáni időkből származnak, és sokszor éles ellentmondásban állnak azokkal.

A Nag Hammadi papiruszok szakértője és kiadója, prof. J. M. Robinson, így nyilatkozott Brown könyvéről: „Ennek a könyvnek sikere a szenzációéhségre vezethető vissza, ami egy olyan tudóst, mint engemet is, aki a tényekhez igyekezem tartani magamat, feldühít... Az ismert nevek, mint pl. Nag Hammadi, a műnek a hitelesség látszatát kölcsönzik... D. Brownnak az én tudományos szakterületemről nem sok fogalma van... Tájékozatlanságát elárulja azzal

is, hogy a Nag Hammadi leleteket tekercseknek nevezi, pedig azok oldalakból összefűzött kódexek.“

JÉZUS ÖSSZEHÁZASODOTT MAGDALAI MÁRIÁVAL?

D. Brown – az apokrif Filep evangéliumra hivatkozva (Kr.u. 200.) – ezeket írja: „A Jézus és Mária közti házasság történetileg igazolt.“ „A Megváltó útítársa volt magdalai Mária. Krisztus jobban szerette, mint tanítványait, és gyakran szájon csókolta.“ „Mindenkinek, aki tud arámul, megerősíti, hogy az útítárszó azokban az időkben azt jelentette, hogy feleség.“

M. Welte ezekre így reagált: „Ha valaki tud is arámul, az a Nag Hammadi szövegek esetében semmit nem jelent. Már a laikusok is tudják, hogy ezek a szövegek kizárólag kopt nyelven íródtak. A görög újszövetségben is szerepel az útítárszó, s úgy a görög, mint kopt megfelelője sokkal inkább jelent útítársat, mintsem feleséget.“ A továbbiakban rámutatott, hogy az író által idézett helyen az apokrif Filep evangéliumának szövege hiányos. Így a „száj“ szóból nem látható egyetlen betű sem. Látható viszont a „köszönteni/üdvözölni“ szó. Egyébként a csók az őskeresztyénség idején szimbolikus és nem intim értelmű megnyilvánulás volt, s a keresztyének közt fennálló új közösséget volt hivatott kifejezni (Rm 16,16; 1Kor 16,20). Mindezek mellett pedig maga, a Filep evangéliuma sem mondja, hogy Jézus feleségül vette volna magdalai Máriát. Sőt, a legtöbbet kutatott gnosztikus irat, a Tamás evangéliuma sem tesz említést ilyenről.

Így érthető prof D. Bock (Dallas Th. Seminary, USA) megállapítása: „Sehol, semmiféle bizonyíték nem létezik, amelyik egyértelműen bizonyítaná, hogy Jézus házas volt. Jézus nőtlensége egyike azoknak a kevés dolgoknak, amiben a konzervatív és liberális teológusok még egyetértenek. Jézus egyedülálló volt.“

Figyelemreméltó prof. B. Witherington (Asbury Th. Seminary, Wilmore) megállapítása: Mária neve mellett a magdalai szó – helymeghatározás. Ha több asszony volt jelen egy helyen, ugyanazzal a névvel, akkor szokás volt a származásuk helyéről elnevezni őket. Ha pedig volt férjük, akkor a férjük szerint nevezték meg,

és nem földrajzi származási helyük alapján, pl.: Lk 8, 2-3 (Johanna, Kúza felesége) Ha magdalai Mária valóban Jézus felesége lett volna, akkor így szólítják.

KIT FESTETT LEONARDO DA VINCI AZ UTOLSÓ VACSORA CÍMŰ KÉPÉN JÉZUS MELLÉ?

D. Brown azt állítja, hogy magdalai Mária ül Jézus mellett.

F. Zöllner (Lipcsei Egyetem), aki Leonardo da Vinci életéről és műveiről standard művet írt (Leonardo da Vinci, Sämtliche Gemälde und Zeichnungen, Köln 2003): „Nem értem, hogy miért foglalkozik ezzel olyan sok ember. Semmiféle utalás nincsen Leonardo da Vinci írsaiban arra, hogy ő ilyen titkot ismert volna. S ha a XV. században egy festő olyan képet fest, amin Jézus mellett egy női alak ül, akkor az sem jelent semmit. Hiszen semmit nem mond arról, hogy 1500 évvel azelőtt valójában mi történt az utolsó vacsorán. Legfeljebb azt mondhatnánk, hogy az érintett festő így interpretálta az akkori eseményeket.“ Egyébként köztudott, hogy Leonardo da Vinci szóban forgó festménye több történeti tévedést tartalmaz (pl. ülnek az asztalnál). Ellenben a Jn 21,20, ill. 1Kor 11,23kk. korhűen adják vissza az eseményeket.

ÖSSZEFOGLALÁS

A Biblia ellen több száz éve frontális háború folyik. Van, amikor természet-tudósok, filozófusok, vagy teológusok,

illetve költők, írók támadják. Ma különösképpen megfigyelhető az, hogy a bibliai, keresztyén gondolkodást gnosztikus móddal igyekeznek felváltani. D. Brown regénye ennek a küzdelemnek egyik formája, hiszen könyvében feleleveníti a régi gnosztikus tanokat, és azokat népszerűen igyekszik a mai embereknek megtanítani. Erre mutat az a tény is, hogy könyvében Jézus utódját, a szép lányt, Sophie Neveu-nak nevezik – ami már önmagában ezt a programot bizonyíthatja. Sophia (görögül bölcsességet jelent), a gnosztikus tanokban kulcsfontosságú fogalomként fordul elő. A regényben ő testesíti meg azt az új(?) bölcsességet, aminek nincs köze a Bibliához. (E. Schmid) Ráadásul, D. Brown, mindezeket az eszméket a történeti hitelesség látszatába burkolva hirdeti meg.

Ahogy prof. B. D. Ehrman (Chappel Hill Univ. N-Carolina), újszövetséges professzor rámutatott: „A legnagyobb probléma azzal az állításával van, hogy fejtegetései a korai keresztyén dokumentumok alapján történetileg pontosak; és mivel olvasói a korai keresztyénség történetében nem tájékozottak, ezért természetesen elfogadják azt. A tény viszont az, hogy állításai inkább a költészet, mint a tények kategóriájába tartoznak... Ugyanez érvényes az általa említett dokumentumokra is.“

Prof C.P. Thiede, az ismert irodalom-történész és qumrán-kutató, röviddel halála előtt ezt mondta: „Aki nem tulaj-

donít jelentőséget egy elbeszélés részleteinek, az izgalmasnak találja a ponyvát. Brown állításain – Jézus nem halt meg a kereszten; utódai voltak; Leonardo da Vinci a Sion Rend tagja volt; s híres festményén (Jézus vállainál) nem kedves tanítványa, János, hanem magdalai Mária található – csak mosolyogni lehet. Ez a regény a hitelesség minden formájának elárulása.“

Prof. Dr. C. H. Hunziger: „Az emberek annyira tájékozatlanok a vallási kérdésekben, hogy minden butaságot elhisznek, s belesétálnak a csapdába. Bizonyítékok ellen lehet tudományosan érvelni, de fantáziálás ellen nem. Olyan ez, mint az elmés és nemes Don Quijote harca a szélmalomok ellen.“

A magunk részéről emlékezzünk a 2Tim 4,3-4 figyelmeztetésére! Miközben egyre többen vannak azok, akik az igazságtól elfordítják a fülüket, és a mesékhez (mítoszokhoz) fordulnak, mi tartsuk magunkat Isten szó szerint ihletett igéjéhez! Hiszen a 2Pt 1,16. versében is ezt olvassuk: „Mert nem mesterkélte meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét, hanem mint akik szemlélői voltunk az ő nagyságának.“ Mindezek ismeretében bátran szálljunk vitába a D. Brown „kaliberű“ lángelmék által megtévesztett, tudatlan és kritikátlan embertársainkkal, és tegyünk nekik bizonyosságot az újszövetség Jézusáról!

Sípos Ete Zoltán

ZÁMOLYI ROMÁK FRANCIAORSZÁGBAN

Egykor a sajtó jóvoltából mindannyian igen sokat hallhattunk azokról a zámolyi romákról, akik felkerekedtek és egy busszal kimentek Strassburgba, az Európa-parlament városába, ahol franciaországi letelepedési engedélyt kértek. Nem a mi dolgunk értékelni elmenetelüket, és hogy helyes cselekedet volt-e a Francia államtól, hogy befogadta őket. Ne feszegessük elmenetelük okát sem, hiszen az lehetett itthoni hátrányos helyzetük, vagy a jobb életszínvonal utáni vágy, illetve – ahogy hallottuk is – a köztörvényes cselekedetük miatti bírósági számonkérés előli menekülés.

Nem ismerjük a romákat befolyásoló okokat, és azt sem, hogy a franciák miért fogadták be őket. Mivel képzetlen, francia nyelvtudás nélküli emberek, ezért nem valószínű, hogy a francia kormány csábította el őket Magyarországról, mint máshol fel nem lelhető, értékes munkaerőt. A letelepedési engedély megszerzésének minden államban szigorú feltételei vannak. Mégis, ők letelepedhettek, kaptak lakást, lehetőséget a nyelvtanulásra, a beilleszkedésre.

Az indulás előtt valakik meggyőzték őket itthoni helyzetük kilátástalanságáról, felkínálták a kimenekedést, megszervezték az utat, a fogadást, mások pártfogó-

ként melléjük álltak az idegen környezetben –, s végül befogadták őket. Még, akiket itthon vádoltak is feltételezett bűncselekmények miatt, azokat is igaznak nyilvánították, bűneik sem jelentettek kizáró okot. A Francia állam szabad jótetéséből döntött így. A befogadottaknak nem volt semmi érdemük, csak nagy hiányukat vitték magukkal.

Ez az egész történet beszédes példa számomra arról, hogy milyennek látja az ember helyzetét Isten a Mennyből.

MIÉRT MEGY VALAKI FRANCIAORSZÁGBA?

Ezek után már nem a „zámolyi romákkal“ szeretnék foglalkozni, de nem

Folytatás a melléklet után

is Franciaországgal. Csak mai, élő példaként beszélek esetükről, ezzel érzékeltetve Isten előtti helyzetünket. Hiszen mindenünk értéktelen, haszontalan semmi Isten országában. Vagyonunkat: házunkat, földünket, bútorainkat, ékszereinket nem is vihetjük magunkkal, hiszen csak szégyenkeznénk vele ott, bármilyen büszkéek is voltunk rá itt.

Miért indul el valaki mégis Franciaországba? – Vagyis, miért kezd vágyakozni mégis Isten országa iránt? – Ez a kérdés foglalkoztatott.

1) Mert szereti a franciákat

A vágyakozást gyakran a másik országban élő, azt ismerő személy beszámolója kelti fel. Hallgatja a történeteket, megismerkedik az ottani szokásokkal, életformával, törvényekkel, kultúrával, majd feltámad benne a vágy: de jó lehet ott élni. Még nem járt ott, de szereti azokat, akik onnan jöttek, és kezdi számba venni itthoni hiányait. Talán eddig nem volt semmi komolyabb baja, jó volt a helyzete, de már annak a másik világnak a vonzása egyre erősebb benne.

Egyszer csak ráébred az ember, hogy szereti őket. Szeretne közéjük tartozni, ezért már tudatosan is érdeklődik felőlük. Örömteli időtöltése, amikor olyan könyveket olvashat, amiből arról az országról, azokról az emberekről tudhat meg többet. Szívében már közéjük tartozik, de az otthona még a régi. Amikor újra találkozik valakivel, aki az említett országból érkezett, félve kérdezi meg:

– Milyen módon tartozhatnék én is ahhoz a néphez?

– Gyere, elkísérlek valakihez, akinek hatalmában áll döntenie felőled. Kérd ezt, mert én is így kaptam állampolgárságot – hangzik válasza.

Amikor előáll a kérésével – esetleg félve az elutasítástól, mert semmi olyat nem tud felmutatni, amivel kiérdemelhetné, megvásárolhatná az állampolgárságot –, kiderül, hogy már vártak rá: – Tudunk rólad, hallottuk, hogy már régen érdeklődsz felőlünk. Valaki már az ehhez szükséges iratokat is elkészítette és kifizette az árát, illetve kezességet is vállalt érted. Már vártuk, hogy mikor jelentkezel.

Jézus Krisztus Máté evangéliumában két rövid példával is illusztrálja az így kincsre lelt embert (Mt 13,44-46):

„Hasonló a mennyek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, amelyet az ember, miután megtalált, elrejt, örömben elmegy, eladja mindenét, amije van, és megveszi azt a szántóföldet.“

„Hasonló a mennyek országa a kereskedőhöz is, aki szép gyöngyöket keres. Amikor egy nagyértékű gyöngyre talál, elmegy, eladja mindenét, amije van, és megvásárolja azt.“

2) Mert megutálta hazáját

De nagyon sok embert nem a rendezett élet biztonsága vesz körül. Nem úgy él, mint az, aki a szántóföldbe rejtett kincsre lelt, hanem szörnyű, megoldhatatlan gondokkal küzd. Vég nélkül sorolhatnánk – talán környezetünkben, saját életünkben is – azokat az élethelyzeteket, amelyek teljes kilátástalanságot eredményeznek: lakáshiány, együtt élő családtagok békétlenkedése, munkanélküliség, alkoholizmus, kellemetlenkedő szomszédok, betegség..., hogy csak néhányat említsek.

PECZNYÍK PÁL: ÉGI ÖRÖM (RÉSZLET)

De szép volna felhő-tollal
Félni az ég:re:
Öröm van a Mennyben, melynek
Soha nem lesz vége!
Félni felhő-betűkkel,
Hogy mindenki lássa:
Égi öröm a Teremtő
Egyik arcvonása.
Ha egy bűnös megtér hozzá,
Örül Isten szíve;
Mennybe hívó áldott szava
A Föld legszebb híre!

Majd elérkezik az ember ahhoz a ponthoz, amikor legjobb lenne az egész elhagyni, és valami új környezetben újat kezdeni. Bárhová, csak onnan el!

Ez – ellentétben a már említett más országba vágyakozókkal – sokkal rosszabb állapot, ugyanis nem valahová, hanem valahonnan menekül. Ekkor komoly veszélye van annak, hogy még kilátástalanabb csapdába esik. Fogékonyabb a szekták és csalók csábításai iránt, és gyakran a gyógyszer, ital vagy kábítószer hamis „megoldásához” menekül.

Isten kezében azonban az ilyen kilátástalan állapot is válhat áldott eszközzé.

- A vak koldus is Jézushoz kiáltott,
- Mária és Márta Lázár súlyos betegségében üzent Jézusért,
- A vérfolyásos asszony is több évtizedes kilátástalansággal közelített Jézushoz.

A kimenekedéshez nem elég utálni azt, ami körül veszi az embert, hanem vágyódni kell arra, amit Isten kínál.

3) Mert rábeszéltek, döntöttek helyette

Sajnos sok olyan magyar ember él szét-szórta a világban, akik nem saját meggyőződésből választották hazájuknak azt az országot. Például a zámolyiak között is vannak gyerekek, akik helyett szüleik döntöttek. Vagy, akik házastársukat követték, illetve barátjuk rábeszélésére, vagy kedvéért indultak útnak.

Aki helyett más döntött, az sosem fogja sajátjának tekinteni helyzetét. Lehet, hogy élete végéig nem lázad nyíltan ellene, de mindig ott él benne ez a munkát bénító kételkedés: „Mi lett volna, ha...?”

MIÉRT NEM MEGY VALAKI FRANCIAORSZÁGBA?

1) Mert nem érdekli

Sosem járt külföldön, de nem is érdekli az idegen ország. Megvan mindene, jól él, hazája nyelvét, szokásait ismeri, ott vannak barátai, rokonai. Kezddjen mindent előlről?

Sok ember csak vízszintesen tájékozódik: általában a szomszédjához képest. Leköti napi munkája, boldogulása, gyarapodása, és szórakozása. Ami ezen kívül esik, az nem érdekli, „kár” vele töltenie az időt... Mint a bolond gazdag: „Én lelkelem, sok javad van sok évre félretéve, pihenj, egyél, igyál, vigadozzál!” Mi pedig ismerjük a folytatást: „Isten azonban azt mondta neki: Bolond, még ez éjjel elkérik tőled a lelkedet, kié lesz akkor mindaz, amit felhalmoztál?” (Lk 12,20)

2) Mert a „jó nekem így is” reménytelensége tölti el

– Ott se jobb, ott is csak dolgozni kell. Nem akarok én változást, jó nekem így is – hangzik a mozdulni nem akarók válasza.

* * *

„Titeket is életre keltett, akik halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt, amelyekben egykor éltetek e világ életmódja szerint; igazodva a levegő birodalmának fejedelméhez, ahhoz a lélekhez, amely

most az engedetlenség fiaiban működik. Egykor mi is mindnyájan közöttük éltünk testünk kívánságaival, követtük a test és az érzékek hajlamait, és a harag fiaí voltunk emberi természetünk szerint, éppen úgy, mint a többiek. De Isten, gazdag lévén irgalomban, az ő nagy szeretetéért,

amellyel minket szeretett, minket is, akik halottak voltunk a vétkek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt – kegyelemből van üdvösségetek! – és vele együtt feltámasztott, és a mennyek világába ültetett Krisztus Jézusért, hogy megmutassa az eljövendő korszakokban kegyelmének

mérhetetlen gazdagságát irántunk való jóságából Krisztus Jézusban. Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék.“ (Ef 2,1-9)

Dr. Viczián Miklós

FERIHEGYEN JÁRTUNK

Szeptember első napjaiban egyik barátunkat kísértük a repülőtérre. Útközben szóba került a reptéren található ökumenikus kápolna is. Így, amíg gyermekeink a kilátó teraszon az induló és érkező gépeket csodálták, felkerestem a kápolnát. Korábban már láttam, de arra nem emlékeztem, hogy ennyire szépen, egyszerűségében is igényesen kialakított, és valóban békét sugárzó hely. Szemügyre vettem az asztalra kitett ingyenes irodalmat. A történelmi egyházak hetilapjai, ill. folyóiratai mellett találtam gyerekeknek szóló evangéliumi traktátust, sokszorosított lapokra írt történetet és egy vendégkönyvet.

Érdeklődéssel lapoztam fel és olvastam a bejegyzéseket. Az augusztusban nyitott albumban már több oldalt betöltött az utasok, vagy az őket kísérő családtagok írásos gondolata. Nemcsak magyar, hanem angol, német, francia, olasz, spanyol, román (sőt latin!) nyelvű bejegyzésekkel is találkoztam. A legtöbbször védelmet kértek az utazáshoz, vagy megköszönték a Magyarországon töltött szép napokat. Különösen megörvendtetett az, hogy több utas felismerte a biztonyságtétel lehetőségét, és egy-egy jól megválasztott bibliai szakaszt idézett. A néhány negatív hangvételű sort rögtön követte egy hitvalló megjegyzés is. Például, az egyik oldalra egy „Krisnás“ matricát ragasztott valaki, majd egy utas latinul ezt írta alá: „Jézus Krisztus egyedüli Úr.“ A következő, a Biblia történeteit tündérmeséhez hasonló vélemény után pedig ezt olvastam: „Imádkozunk ezért az emberért...!“

Szívesen megosztok a kedves olvasókkal néhány, a vendégkönyvben olvasható idézetet, ami betekintést enged

a repülőútra készülők, vagy azt szerencsésen befejező emberek érzéseibe, gondolataiba. Azokéba, akik az utazás során még ma is sok-sok bizonytalansággal számolhatnak...

„Köszönjük, hogy vigyáztál ránk.“ „Kérlek, őrizd meg az úton!“ „Szeretnék jó döntést hozni.“ „Köszönöm, hogy itt pár percre elcsendesedhetünk.“ „Mutasd meg a nekem rendelt utat.“ „Soli Deo Gloria.“ „Dicséretesek az Úr mindörökké!“ „Köszönöm, hogy Apukám és a testvérem épségben hazaérkezett.“ „Mert úgy szeretete Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát

fotó: M. Kennedy

adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. János 3,16.“ „Úr Jézus, áldd meg ezt az országot és azokat, akik ide jönnek, hogy veled találkozzanak! Leena Finnországból.“ „Adj békét Uram mindazoknak, akik Benned bíznak!“ „Kérünk, Istenünk, segítsd meg az Emberiséget!“ „Kérünk, segítsd életünk (és a Papáét)!“ „Köszönjük, hogy létrehozták ezt a kápolnát!“ „Vigyázz az itthon maradtakra!“ „Uram, töltsd ki Lelkedet erre az országra, és adj ébredést Kelet-Európában!“ „Klassz történetek vannak a Bibliában, de nem egyéb, mint tündérmese, amire semmi bizonyíték. Számomra ezek nem jelentenek többet, mint a Hófehérke és a hét törpe. Szuper,

hogy vannak ilyen tradíciók, ezért csak folytassátok, csak ne felejtsetek el, hogy az élet irtó klassz, érdemes maximálisan élni, de ha ezt nem értitek, akkor sok szerencsét ehhez a kockázatos játékhoz. email cím.“ Közvetlenül alatta: „Imádkozunk ezért az emberért és mindazokért, akik hasonlóan gondolkodnak!“ „Az Úr az én pásztorom; nem szűkölködöm.“ 23. Zsoltár 1. Franciául: „Áldd meg Istenem a házasságunkat, adj egészséget, add, hogy egészséges gyermekeink legyenek!“ „Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által; és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekből, hogy senki ne kérkedjék.“ Ef 2,8 „Add, hogy egyre hálásabbak legyünk Megváltónk, az Úr Jézus szeretetéért.“ „És amiképpen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, aképpen kell az ember Fiának felemelnie.“ János 3,14 „Bárcsak az Úr Krisna megáldana minden idelátogató embert. Hare Krisna.“ (alatta krisnás mat-

rica) Közvetlenül utána: „Jesus Cristus Solus Dominus I.X.O.Y.C.“ „Köszönjük, hogy a Rózsafüzéretet a kápolna békéjében mondhattuk el. Áldott légy Urunk!“ „Istenem, adj nekem békét, a lelkemnek nyugalmat. Egy nyugdíjas“ „Köszönjük ezt a nyugalmas helyet a repülőtéren!“ „Tudjuk, hogy Te mindent látsz. Mégis szeretnénk megköszönni az itt töltött szép napokat. Kérjük, hadd találkozhassunk újra. Mindent köszönünk.“ „VERBUM DOMINI MANET IN AETERNUM!“ (Az Úr igéje megmarad örökké)

Végül pedig megosztom az olvasókkal azt a történetet, amit sokszorosítva a kápolnában találtam. (következő oldal)

Dr. Mikolicz Gyuláné

MEGEGYEZTÜNK

Az öreg George Thomas lelkészként szolgált egy New England-i városkában.

Egy vasárnap nagy, üres kalitkával a kezében ment fel a szószékre. Az emberek összenéztek és felhúzták a szemöldöküket, amikor beszélni kezdett:

- Tegnap, ahogy a városban sétáltam, megláttam egy kisfiút, ahogy egy nagy kalitkát lóbált a kezében. A kalitka aljában három kis mezei madárka volt, dideregtek a félelemtől. Megszólítottam:
- Mit csinálsz ezekkel a madarakkal?
- Hazaviszem őket, incselkedek velük, kihúzom a tollaikat, hogy elkezdjenek verekedni egymással. Nagyon jól fogok szórakozni!
- Ha meguntad ezt, mit csinálsz velük?
- Szerzek egy macskát! Ő is szereti a madarakat. Odaadom neki mindegyiket.

Egy pillanatig elgondolkoztam, majd megkérdeztem tőle:

- Mennyit kérsz ezekért a madarakért, fiam?
- Talán Ön megvenné? Nem is szépek! – csodálkozott.
- No, mennyit kérsz értük?
- 30 dollár! – vágta rá.

Belenyúltam a zsebembe és kifizettem az árat. A fiú eltűnt, én pedig a város szélén elengedtem a madarakat. Ezért ma a szószékre már az üres kalitkát hoztam.

Tudjátok, egy napon Jézus és a Sátán beszélgetett. A Sátán dölyfösen, büszkén így szólt:

- Megszereztem az összes embert a földi világban. Olyan csapdát állítottam, aminek senki sem fog tudni ellenállni.
- Mit csinálsz velük? – kérdezte Jézus.
- Jól fogok szórakozni! Megtanítom őket arra, hogyan házasodjanak össze, és hogyan váljanak el. Megtanítom őket arra, hogyan kell gyűlölni egy-

mást, és nagy fájdalmakat okozni egymásnak. Biztatom őket, hogy igyanak, káromkodjanak, és szitkozódjanak. Megtanítom őket fegyvereket készíteni és ölni. Nagyszerű lesz! – lelkendezett.

– És ha már mindezt megunod, mit teszel velük? – kérdezte Jézus.

- Megölöm őket – mondta a Sátán.
 - Mit kérsz az életükért? – kérdezte Jézus.
 - Ugyan, ezek az emberek értéktelenek! Gyűlölni fognak, nem lesznek hálásak neked. Meg fogod bánni ezt az üzletet!
 - Mennyit kérsz értük? – kérdezte Jézus.
 - A véredet kérem! Az egész életedet! A könnyeidet akarom!
- Jézus így szólt:
- Megegyeztünk.
- Aztán kifizette az árat. Így lettek szabadok az emberek.
- A lelkész felemelte a kalitkát, és lejött a szószékről.
- (Szerző és kiadó megjelölése nélkül)*

FEKETE PÉTER

(Nyolcvan éve született a hívő nép katedra nélküli tanítómestere)

„Emlékezzetek meg a ti előjáróitokról, akik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmeztvén az ő életük végére, kövessétek hitüket. Jézus krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.” (Zsid 13,7)

* * *

Az életrajzi lexikonok szűkszavú szócikkei mindössze ennyit jegyeztek fel róla: „Fekete Péter (Hajdúböszörmény, 1925. október 6. – Jászberény, 1984. augusztus 2.) református lelkész. Miután lelkészi oklevelet szerzett, segédlelkészként a Bethánia Egylet alcsúti bibliaiskolájába került. Itt dogmatikát, etikát és bibliai lélektant tanított. 1952-től tanársegéd-jelölt lett a Debreceni Teológiai Akadémián, és segédlelkész a Debrecen-Tégláskerti gyülekezetben. 1954-ben teológiai nézetei miatt meghurcolták, rövid időre börtönbe is zárták. Egy ideig rendelkezési állományban volt, majd ezt követően 1955-ben Szalkszentmártonba, innen pedig Szabadszállásra rendelték ki káplánnak. Az 1956-os események kapcsán újra bebörtönözték, annak ellenére, hogy tevőlegesen nem vett részt az megmozdulásokban. 1958-ban a tiszavárkonyi gyüleke-

zet hívta meg lelkészenek, ahol több mint húsz esztendőn keresztül szolgált. Innen 1979-ben Jászberénybe távozott, ahol nyugdíjazásáig, illetve hamarosan bekövetkezett haláláig lelkészkedett. Doktori értekezését Az egyház kérdezi a szektát, és a szekta kérdezi az egyházat címmel 1967-ben írta meg, azonban sohasem engedélyezték számára, hogy megvédje azt. A Budapesti Református Teológiai Akadémia 1993-ban posztumusz honoris causa, azaz díszdoktori címmel tisztelgett emléke előtt.” Ezek a száraz tények. Péter bácsi életpályája azonban sokkal gazdagabb ennél, bár földi élete nem volt diadalmenet.

Egykori tanítványa és lelki testvére, Pásztor Gyula így emlékezett rá: „a testileg gyenge, de igen tehetséges fiút már gimnazista korában elhívta követésére és szolgálatára az Úr – családjában elsőként, és megadta neki azt a nagy kegyelmet, hogy szülei és testvérei is, nagyrészt az ő élete és bizonyágtétele nyomán, vele egyenlő drága hitet nyerjenek. 1944 őszén jelentkezett a Debreceni Tudományegyetem Teológiai Fakultására, hogy élethivatásként

is az Urat szolgálja. A nehéz körülmények, a megfeszített tanulás, az ébredés áldott mezőin végzett sok-sok szolgálat legyőngítette amúgy is törékeny testét, aminek következményeként súlyos beteg lett. Fél tüdejét kikapcsolták, s ennek következményeit élete végéig hordozta.”

Bár sokan tisztelték és szerették őt, az anyaszentegyház, illetve annak megalkuvó vezetői szemében szállka volt mindvégig. Még lelkésztársai között is akadtak olyanok, akik ellene fordultak. Alig néhány könyv, illetve tanulmány jelent meg tőle a nyomtatásban – ezek is többnyire halála után. Ennél lényegesen terjedelmesebb az a kézirat-köteg, amit íróasztalának a fiókja ma is rejt. Tanulmányok, amelyeket hihetetlen igényességgel és alázattal írt, ezek közül azonban alig néhányat mondhatott el lelkészköri alkalmakon, vagy szűk testvéri körben. A hívő nép katedra nélküli nagy tanítója volt, a szektakérdés talán legfelkészültebb ismerője, olyan vitapartner, aki előtt még ellenfelei is meghajoltak.

Pásztor Gyula a Biblia és Gyülekezet hasábjain ezt írta róla: „Mint segédlelkész

vezette az alsúti bibliaiskolát, ahol dogmatikát, etikát és bibliai lélektant tanított. Ennek megszüntetése után a Debreceni Református Teológiai Akadémián lett tanársegéd-jelölt 1952-ben, kinevezését azonban az akkori püspök megtagadta. Miután 1954-ben élesen bírálta a Tsz-fejlesztést propagáló prédikáció-vázlatokat, felfüggesztették. (1991/3, 17. o.)

Ez utóbbi tevékenysége különösen nagy vihart kavart. Pap László teológiai pro-

fesszor Tíz év, és ami utána következett (1945-1963) című egyháztörténeti jelentőségű kötetében (Bern-Budapest, 1992, 129-130. o.) részletesen leírja ennek történetét. Sőt, függelékben közli Kovács Tibor és Fekete Péter teológusoknak a lelkészkerületi ülésen elhangzott, mások által lejegyzett és titokban terjesztett hozzászólását. (325-327. o.) „Az őszinte szó viszont következményekkel járt” – írta később egy másik teológiai tanár, dr.

Török István a Határkérdések szolgálatunkban (Budapest, 1990) című könyvében. „Fekete Péter azonban az Igéből merített látásáért, az igehirdetés tisztaságáért vállalta a hátrátételt, a zaklatások sorozatát, vállalta még a börtönt is.” (127. o.)

Nyolc hétig tartott a vizsgálati fogság, de hogy ez mit jelentett amúgy is törekeny testének, azt csak szerettei tudták. Különösen felesége, Layer Irénke aggódott

☞ A bősörményi Feketék régi hajdúivadékok. Már Bethlen Gábor erdélyi fejedelem udvarában is feljegyeztek egy Fekete Péter nevű hajdúkapitányt, aki hűen szolgált urát (Móricz Zsigmond is megemlíti őt Erdély című trilógiájában). Sajnos, a család múltjáról nem sok adat maradt fenn, így azt sem tudjuk pontosan, mikor kerültek Hajdúböszörménybe. Ami viszont érdekesség: a szájhagyomány szerint minden generációban volt valaki, aki a Péter nevet viselte. ■

☞ Péter bácsi Isten elhívását megértve, a Tisza István Egyetem Hittudományi Karára jelentkezett, ahol a tanévet a háború végeztével, 1945 tavaszán kezdhette el. Két évfolyamtársával együtt hamarosan a szeminárium lelki vezetője lett. Későbbi diplomamunkája, amelyet a "XIX. század magyar halotti prédikációi témakörben" írt, egyesek szerint olyan magas szintű volt, hogy akár doktori disszertáció is lehetett volna belőle. ■

☞ A háború utáni Debrecenben nagy lelki ébredés indult el. Ennek keretében teológusok – naponta két-három alkalommal – a város különböző pontjain hallelujákat énekeltek, hirdették az Igét, hívogatták az embereket az evangélizációkra. Ebből Péter bácsi is kivette részét. A teológusok később engedélyt kértek plakátok felragasztására, sőt még a piactéri hangosbemondóban is meghirdették az esti alkalmakat. Ebből kisebb problémájuk támadt, mert olyan éneket adtak lejátszásra, amiben szerepel az, hogy "jön a király". Az akkori viszonyok között ezt némelyek úgy értelmezték, hogy ez a királpártiak akciója (szóba került ui. ekkoriban Habsburg Ottó esetleges visszatérése). Valakinek ez még időben feltűnt, így ki tudták cserélni az éneket, mielőtt kitor a botrány. ■

☞ Az ötvenes években Péter bácsit több alkalommal is kihallgatták. Egyszer az ÁVH ezredese azt mondta neki: "Tiszteletes úr!

Magát saját egyházának a püspöke jelentette fel. Nem is értem az egész ügyet!" Ez a tiszta felajánlotta, hogy gyenge fizikumára és az esetleges műtetre való hivatkozással kérheti az azonnali szabadon bocsátást. Fekete Péter nem élt ezzel a lehetőséggel, ám Visser't Hooft, EVT főtitkár magyarországi látogatása, és az ügy iránt való érdeklődése hozzásegített az eljárás gyors lezárásához. ■

☞ Ebben az időben az akkori egyház-kormányzat tevékenyen fellépett a tévesztés érdekében, mégpedig úgy, hogy ún. forma-prédikációkat kellett elmondani a szószékekről. Alapigéül olyan bibliai részeket választottak, amelyekben szó volt a mezőgazdaságról. A lelkészek közül többen nem voltak hajlandók alávetni magukat ennek az utasításnak. Fekete Péter tiltakozásul megfogalmazott egy Memorandumot, amelyet Kovács Tiborral együtt aláírtak. Az iratot megkapta Bereczky Albert és Péter János püspök, Békefi Benő esperes, illetve a budapesti és a debreceni teológiák professzorai is. Ezekből ma szinte egy sem található, az egyetlen példány, ami előkerült, Péter bácsi egyik testvéréé, aki szeneskamrájában rejtette el azt. ■

☞ Péter bácsit egyik felettése, a szalkszentmártoni lelkész azzal az indokkal jelentette fel, hogy "a nép hallgat rá". A vád természetesen alaptalan volt, ő csak Isten Igéjét hirdette, és a nép szerette hallani az élő evangéliumot. A lelkészt a féltékenység motíválta, ennek alaptalanságát a vizsgálat később megállapította, és Fekete Pétert felmentették a vád alól. ■

☞ Péter bácsi első önálló gyülekezete Tiszavárkony volt. Az itteni vasárnapi gyülekezet létszáma a lelkéssel együtt nem érte el a tízet (ebbe beleszámláltattak a harangozó, a lelkész és a kántor is)! Jellemző volt az ottani viszonyokra, ami az első presbiteri gyűlésen történt. Az egyik presbiter felállt és megkérdezte: "Tiszteletes úr! És az etwas?"

Miután Péter bácsinak fogalma sem volt, miről van szó, megkérdezte, hogy mi az az "etwas"? Ekkor hozták tudtára, hogy az elődje idejében a presbiteri gyűlések hangulatát egy kis "etwas-szal", azaz pálinkával alapozták meg. Péter bácsi természetesen azonnal megszüntette ezt a "nemes" hagyományt. ■

☞ Fekete Pétert több gyülekezet is szerette volna meghívni lelkészének, de az ÁEH soha nem járult hozzá. A hetvenes évek végén megtömi látszott a jég, hozzájárultak, hogy gyülekezete váltsón - de Jász-Nagykun-Szolnok megye területét nem hagyhatta el. Ekkor került Jászberénybe, ahol siralmas állapotok fogadták. Jól illusztrálja a helyzetet, hogy a nappaliban levő szekrény hátsó lábai ki voltak törve, a szekrényt pedig a festők el sem mozdították, csak körbefestették. A templomba kevesen jártak, egy időse zsidó házaspár is csak azért volt ott vasárnaponként, mert a háború idején fogadalmat tettek: ha Jézus megtartja őket, akkor keresztyénné lesznek, és minden vasárnap elmennek a templomba. Ehhez tartották magukat mindvégig, sőt, Péter bácsi szolgálatai nyomán mindketten hitre jutottak. ■

☞ Péter bácsi élete egyik legnagyobb kihívását, egy svájci egyetem felkérését, amelyben felajánlottak neki egy egyetemi tanszéket, közvetlenül Irénke néni halála után kapta. Sajnos, egészsége ekkorra már annyira megromlott, hogy sem a meghívásnak, sem pedig a további lelkesi szolgálatnak nem tudott eleget tenni. Amikor írásban kért segítséget esperesétől, ő telefonon csak ennyit közölt vele: "Isten adjon erőt a további szolgálathoz..." ■

☞ 1984 nyarán leszálalékolták, és éppen a Pécelre való költözésre készült, amikor Isten hazahívta. Aznap délután megjelent az őt rendszeresen látogató nyomozó, akinek Péter bácsi egyik húga csak ennyit mondott: "Péter meghalt, nem kell többé jönnie!" ■

Összegyűjtötte: Zila Gábor

érte, aki megpróbáltatásaiban mindvégig kitartott mellette.

Az ÁVÓ-ról való szabadulását követően állás nélkül maradt. Állás, de nem szolgálat nélkül. „Nehezen lehetett visszafogni, elhallgattatni egyházunk igazi lelki őrállóit...“ – mondta rá utalva korábbi barátja és harcostársa, Kovács Tibor. (A Debreceni Református Kollégium Baráti Körének gyűlése, 2005. május 21.)

Később visszahelyezték a lelkesi szolgálatba, előbb segédlelkészkedett, majd a tiszavárkonyi egyházközség hívta meg lelkipásztorának. Tiszavárkony nem tartozott a kiemelt gyülekezetek közé, ennek ellenére egyféle „menedékvárossá“ lett Fekete Péter számára. Viszonylag szabadon élhetett és dolgozhatott itt – bár közben szinte állandó megfigyelés alatt állt. Hirdette az igét, tanulmányokat írt, végezte, amit Isten rábízott. Azon a címen, hogy keresztyerekeiket nyaraltatják feleségével, nyáron ifjúsági konferenciát szerveztek a parókián, és ugyanitt találkoztak a környékbeli hívő lelkészársak is. Péter bácsi pedig nagy türelemmel és páratlan szakértelemmel tanította őket. Hús esztendő tölthettek itt, majd a jászberényi gyülekezetből érkezett hozzájuk meghívás.

Életük utolsó szakaszát itt, a „jászok fővárosában“ töltötték. Szolgálatuk révén

többen hitre jutottak, akik azután tevékenyen kivették részüket a gyülekezet további felvirágoztatásában. Sajnos, nem élvezhették sokáig a viszonylagos „lelki bőséget“. Irénke nénit 1983-ban, Péter bácsit pedig egy esztendő múlva hívta haza a Teremtő Isten.

Fekete Péter kiváló képzettségű teológus volt, a szektakérdésnek nemzetközi szintű kutatója. Felkészültségét külföldön is elismerték és méltányolták, egyedül a saját egyháza nem tartott igényt szakértelmére. Volt ugyan egy időszak, amikor az egyház vezetői érdeklődést mutattak munkája iránt, ám miután testvéri beszélgetésre hívta meg a szektavezetőket, végképpen kegyvesztetté lett.

Az utókor hálásabb, mint kortársai. 1993-ban a Budapesti Református Teológiai Akadémia posztumusz díszdoktorává avatta, a Kálvin Kiadó pedig ugyanebben az évben megjelentette Az egyház és szekta – Az egyház kérdezi a szektát, és a szekta kérdezi az egyházat című, 1967-ben írt disszertációját. „Jelképpé lett a mai napon számunkra Fekete Péter“ – mondta róla laudatójában dr. Szűcs Ferenc teológiai professzor. „Az elmúlt negyven év azon lelkipásztor nemzedékének jelképévé, amely a nyomtatott nyilvánosságtól elzárva lelkészkeri előadásokon, vagy csak szük

baráti körnek gépelve, vagy talán az íróasztalfióknak írva-fordítva végzett igényes egyházépítő teológiai munkát. Aki árnyaltan szeretné megírni e korszak egyháztörténetét, annak nemcsak a hivatalos sajtót, hanem e 'katakomba irodalom' gazdag anyagát is fel kell tárnia.“ (Reformátusok Lapja, 1993. július 11., XXXVII/28, 6. o.) Dr. Török István professzor az említett kötet előszavában a mű világos tömörségét, közérthető szép magyarságát dicséri, megjegyezve, hogy „mintaszerű fejtegetéseinek céltudatossága, érveléseinek találatbiztonsága“. (Az egyháza és a szekta, Budapest, 1993., 14. o.)

A szakirodalom Fekete Péterben az igényes, szakavatott, megalkuvás nélküli teológust dicséri. Ezzel szemben a hívő testvérei emlékezetében a nyájáért aggódó lelkipásztor, a nagyhatású igehirdető és a mindig segíteni kész lelkigondozó képe maradt fenn. „Kincs cserépedényben“ – így jellemezte őt temetési beszédében Pásztor Gyula. Ugyanitt Sípos Ete Álmos azt emelte ki, hogy „az igazi krisztusi derű, a töretlen hit páratlan alázatossággal ragyogott elő mindig belőle“. Életpéldája arra serkent bennünket, hogy megcselkedvén Isten akaratát ki-ki álljon be a sorba, és tegye meg azt, ami reá bízott!

Margit István

IN MEMORIAM

NAGY KÁROLY

Ez év július 29-én búcsúztunk testvérünkötől, aki a mennyei hajlékba távozott. Távozásával nagy veszteség érte hívő népünket, olyan emberrel lettünk kevesebben, aki oszlopként állt közöttünk.

1921. jan. 27-én született Pátróhán. 1946-ban, az ébredési időkben, 25 évesen ismerte meg és fogadta el megváltójának az Úr Jézust. Hálás szívvel emlegette ezt az alsúti időszakot, amikor a Szentlélek tömegeket ért el az evangéliummal, és sokan döntöttek az Úr mellett. Megtérése után az evangélium hirdetése vált szívügyévé; az a tűz, ami akkor lángra lobbant, élete végéig lobogott. Szülőfalujában is azon fáradozott, hogy minél többen megismerjék Jézus Krisztust, és döntsenek mellette. Szívesen emlékezett és beszélt a Pátróhán is zsúfolásig megtelt

templomról, a Szentlélek ottani munkájáról, az evangélium embereket mozgató erejéről, azokról, akik akkor elfogadták Jézust életük urának.

Először Pátróhán, a termelőszövetkezeti kertészet vezetőjeként, majd a vásárosnaményi forgácslap gyárban dolgozott; de szívesen méhészkedett is az otthoni gyümölcstermesztés mellett. Életét áthatalmította az Úr szolgálata, az odafenn valókkal törődött, és kereste Isten országát.

Hozzáillő segítőtársat "szerzett" számára az Úr Szombati Eszter tanítónő személyében. 1969-ben kötöttek házasságot, és attól kezdve Gergelyiugornyan laktak. Isten egy gyermekkel áldotta meg házasságukat.

Nehéz számba venni az Úrnak végzett szolgálatait. Mint a református gyülekezet tagja, Gergelyiben 30 évig presbiter és 25 évig gondnok is volt, az egyház-

megyében pedig felelős tisztséget töltött be. Fáradhatatlanul munkálkodott gyülekezte külső és belső (lelki) épülésén: jelentős részt vállalt a parókia-építésben és a templom renoválásában; bibliakört vezetett, gyülekezeti tagokat és betegeket látogatott, akik épültek hitéből és bizonygatótételétől. A nagy tiszai árvízkor a televízióban beszélt Istenbe vetett bizodalmaról.

A Biblia Szövetségnek megalakulásától tagja, buzgó szolgálattevője, majd a vásárosnaményi kör vezetője. Tíz évig havi rendszerességgel látogatta a kisvárdai házi bibliakört is, és rendszeresen végezte vagy szervezte ott a szolgálatot. A Gedeon Társaság tagjaként terjesztette a Bibliát iskolákban, kórházakban és laktnyáokban. Szolgálata a határokon is átívelt, rendszeresen részt vett a kárpátaljai BSz evangélicációban.

Bibliaismeretével bennünket, fiatalokat is megszégyenített. A körzeti alkalmak aktív résztvevőjeként könyv nélkül idézte az igét; tudtuk, hogy rendszeresen olvassa és tanulmányozza azt, hiszen mindennapi lelki tápláléka volt. Tiszta és világos igemagyarázatával sokszor igazított útba másokat. Készséggel vállalta a biznyságtételt, ebben mindig lehetett számítani rá.

Az Úr áldásaként fogadta családjá gyarapodását: hívő vejét és három unokáját.

Élete utolsó hónapjaiban többször feküdt kórházban szív és érrendszeri problémával. Júniusban, a vásárosnaményi kórházban arról beszélt, hogy bár jobban érzi magát, de az Úr hívására kész a barmikori "hazamenetelre". A hívó szó 2005. július 26-án érkezett, és a Jézus Krisztusért égő szív megszűnt dobogni: hazatért megváltójához, aki őt nagyon szerette, és akit hűségesen szolgált életével.

A fenti sorokkal hálásan emlékezünk áldozatos életére, amiben találkozhattunk Jézusunk hatalmával, szeretetével; ami hűséges és engedelmes biznyságtévővé formálta. Istené legyen a dicsőség Nagy Károly testvérünkért!

Dr. Makrai Tibor

* * *

✠ **Balázs Józsefné** (1914) noszvaji szövetségi tagunk hűséges szolgáló élet után tért haza a mennyei otthonba.

Családjának, gyülekezete tagjainak kívánjuk az isteni vigasztalást! Emléke a krisztusi élet biznyságtételének példája, ezért áldott, amit megörzünk.

* * *

VISKY FERENC

87 éves korában, hosszú, súlyos betegség után elhunyt az erdélyi Bethánia CE Szövetség "nagy öregje", az evangélium lelkes hirdetője, a határon túl rekedt hívő nép megalkuvás nélküli tanítója, Visky Ferenc. 2005. október 7-én a biharpüspöki református temetőben százak - erdélyiek, anyaországiak, sőt Európa más országaiból is - tisztelegtek emléke előtt.

Feri bácsi 1918. július 1-jén született a Szatmár megyei Egriben, ahol édesapja református lelkipásztor volt. 1940-ben kezdte tanulmányait a debreceni Tisza István Tudományegyetem Teológiai Fakultásán. Itt érte a háború, majd pedig az ébredés szele. Hitre jutását követően azonnal bekapcsolódott a lelki munkába, szinte lételeme lett a misszió. Segédlelkészi éveit Mátészalkán töltötte, ahol megismerkedett későbbi feleségével, Júliával, aki a Bethánia Szövetség leánymunkása volt. Kisvárdán házasodtak össze, esküvői tanúk Borbély Béla és Szikszai Béni voltak. Ezt követően Egriben kerültek, ahonnan 1947-ben Nagyszalontára rendelték segédlelkészi-vallásoktatói szolgálatra. Innen négy év múlva egy kicsiny határmenti gyülekezetbe, Nyüvedre hívták meg. Közben állandóan figyelték, zaklatták, kihallgatták. Ennek ellenére Isten Lelke munkálkodott, és többen hitre jutottak. 1956-ban Margitta mellé, Magyarékre rendelték ki. Közben megszületett hetedik gyermekük, és a népes család eltartása nem volt könnyű feladat. Az Úr azonban gondoskodott a szükséges javakról.

1958-ban a román hatóság Visky Ferencet több társával együtt letartóztatta. A

vád az államrend megbontása és összeesküvés volt. A kirakatperek gyorsan lezajlottak, valamennyiüket elítélték. 18 évtől 22 év kényszermunkát kaptak, teljes vagyoneklobzással. Feri bácsi Szamosújvárra került büntetőtáborba, családját a Duna-delta vidékére deportálták. Miután kihirdették a kegyelmi rendeletet, 1964-ben szabadult. Családjá valamivel korábban térhetett vissza.

A következő, egyben utolsó gyülekezete Hegyközpályi volt. Egészen nyugdíjaztatásáig szolgált itt, azután feleségével egyik fiukhoz költöztek, a Nagyvárad melletti Biharpüspökibe. Feri bácsi gyülekezetet, de nem szolgálat nélkül maradt. Továbbra is hirdette az evangéliumot, előadásokat tartott, írt. Erdélyen kívül gyakran megfordult az anyaországban, Nyugat-Európában, sőt a tengerentúlon. Visszaemlékezéseit gyűjtőmunka kötetek őrzik, életútjáról portréfilm készült.

Visky Ferenc élete, szolgálata hatalmas biznyságtétel valamennyi keresztyén számára. Nemcsak prédikálta, hanem élte is a Krisztus evangéliumát. Viszontagságos életútja nem törte meg, még betegágyáról is teljes szellemi frissességgel hirdette az Igét.

"Az Úr szemei előtt drága az ő kegyeseinek halála" (Zsolt 116,15) - állt azon a gyászjelentésen, amelyben eltávozásáról kaptuk a hírt, és mi is ezzel kívánunk vigasztalást mindazok számára, akik ismerték és szerették őt! Emlékét hálás szívvel őrzi a Biblia Szövetség tagsága is.

M. I.

Hírek - közlemények

Csendesnapra gyülekeztünk augusztus 21-én, vasárnap, a nyíregyházi református templomban, ahol a Biblia Szövetség "Ismerd meg a legjobbat" címmel rendezte nyári alkalmát.

A gyülekezeti istentisztelettel kezdtük programunkat, az igehirdetés a Rm 5,8 alapján a legjobb hírről szólt. Horváth Géza nagyvársányi református lelkész beszélt a hírekről és a világról, ahol kénytelenek az emberek csupán a rossz hírekkel beérni, pedig a legjobb hír a Bibliából kiolvasható; a Jn 3,16. verséből. ("Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő Egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.") Ez olyan fontos hír, ami az Istenről és az embernek szól, és megváltoztatja életünket.

Az istentisztelet utáni programot Dr. Mikolicz Gyula, a Biblia Szövetség titkára vezette, aki elmondta, hogy a cégek, szervezetek

azzal propagálják árujukat, szolgáltatásukat vagy tanait, hogy az a piacon kapható legjobb. Ne hallgassanak tehát a hívő keresztyének se, hiszen ők valóban a legjobb üzenetek birtokosai!

Ebbe, a legjobb üzenet kategóriájába sorolható a legjobb akaratról szóló hír is, amiről Sípos Kund Kötöny helyi esperes/lelkipásztor beszélt. A Mt 6,10. bibliai vers a legjobb akarathoz Isten akaratát jelöli meg. Isten akarja a bűnös ember megtérését és azt, hogy ahol Jézus van, ott legyenek az övéi is. (Jn 17,24) Isten országa megvalósul ott, ahol akarata teljesül. Az Isten akaratának való engedelmisség legnagyobb akadályja az emberi akarat, mert természetévé vált az Istennel szembeni ellenkezés. Jézus is háromszori próbatétel után mondta ki, hogy legyen meg az Atya akarata. Isten Igéje biztat mindenkit: "Ne a saját kívánságotok, hanem Isten akarata szerint járjatok."

Az ebédszünet a testvérekkel való találkozás, a beszélgetés, ismerkedés lehetősége volt. A nyíregyházi testvérek vendégszeretét élvezve ölelhattuk meg régi ismerőseinket és köthettünk új barátságokat.

Ebédszünet után Bodnár Péter demecseri református lelkész a legjobb bánásmódot mutatta be a Rm 8,28 alapján. Az emberi életkor mindegyikében kell számolni problémával; akár fiatal, középkorú vagy idős valaki, de ez az ember javát szolgálja. Hatalmas Urunk a bajt, a problémát nem kiiktatja életünkől, hanem beiktatja azokat tervébe, majd javunkra fordítja; a rosszat is eszközül használja fel. Ez a legcsodálatosabb bánásmód.

Majd Kántor Anita és Weber István élete legjobb döntéséről tett bizonyosságot.

Anita okleveles építészmérnök és tanít az egyetemen, így szakszerűen és hitelesen beszélhetett az épületalapozás fontosságáról, amivel életének alapját és felépítményét is összehasonlította. Az 1Kor 3,11. bibliai idézetre mutatva elmondta, hogy eddigi legjobb döntése az volt, amikor életét Jézus Krisztusra alapozta. Erre aztán az engedelmesség tégláiból építkeznek most; mindezt az Isten előtti elcsendesedés kötőanyagával, ahol a zsinórmérték Isten igéje.

Weber István, mint szociológus, és jelenleg egy keresztyén alapítvány munkatársa elmondta, hogy élete eddigi legjobb döntését is más hozta meg helyette; tudniillik, Jézus Krisztus választotta ki őt a vele való kapcsolatra, aki már jóval születése előtt, az örökkévalóságban döntött erről, majd a keresztfán megerősítette azt.

A csendesnap utolsó igeszolgálója Juhász Attiláné dr., nyugalmazott orvos volt, aki a Jn 14,13 alapján a legjobb otthonról szólt. Az otthon a védelem és biztonság helye, amit a tanítványok is elhagytak Jézus követéséért, mert Jézusnál nagyobb biztonságot találtak. Majd, amikor Jézus készült a Mennybe, akkor azzal biztatta őket, hogy ne féljenek, ne szorongjanak, mert ő azért megy el közülük, hogy helyet készítsen számukra. A mennyei otthon a legjobb, mert a kapuk nem őrzésre, hanem bemenetelre szolgálnak; ott nincs bűn, veszély, sírás, fájdalom, és minden hívő keresztyén ember számára van hely.

Az alkalom imaközösséggel ért véget.

Köszönjük az áldást, az üzenetet, a testvéreket, és a vendéglátók fáradozását, szeretetét!

Dr. M. T.

* * *

TALLÓZÓ

HÍR: *Szexista párt támogatásáért ítélte el szerdán Hollandiát az egyik hágai bíróság. Az ítélet szerint a holland állam jogtalanul támogatott egy olyan pártot, amely évek óta megtagadja, hogy nőket vegyen fel a soraiba.* (MTI - 2005. szeptember 7., szerda, 15:15)

Elítélte szerdán a hágai bíróság a holland államot egy szexista párt támogatásáért. A döntése értelmében Hollandia a jövőben nem nyújthat állami támogatást az Államismereti Református Párt (SGP) elnevezésű protestáns pártnak, amely évek óta megtagadja a nők felvételét soraiba.

A törvényszék indoklásában rámutatott: az SGP-nek nyújtott szubvencióval a holland állam megsértette a nők elleni diszkriminációt tiltó nemzetközi konvenciót, amit 1980-ban írt alá Hollandia. A nemzetközi egyezmény arra kötelezi az aláíró országokat, hogy hozzanak meg minden szükséges intézkedést azért, hogy kitiltsák a nőkkel szembeni diszkriminációt a politikából és a közéletből. Az 1918-ban alapított SGP a jelenleg működő legrégebbi párt Hollandiában, két képviselője van a nemzeti törvényhozásban és egy az Európai Parlamentben.

MEGJEGYZÉS: **Érdekes az Európai Unió jelenlegi "toleranciája". Hol vannak már azok a konzervatív, keresztyén értékek, amelyeket hajdan alapul szántak egy egységes Európa megteremtésére?**

*

HÍR: *Életének kilencvenedik évében gyilkosság áldozata lett a taizéi ökumenikus közösség alapítója. Egy elmebáborodott nő ölte meg 20.30-kor, az esti ima közben. Roger Louis Schutz-Marsauche a második világháborúban zsidókat rejtegetett, az ötvenes években a harmadik világ nyomornegyedeit járta.* (Gondola összeállítás, 2005. augusztus 17. 08:30)

Megölték Roger testvért, a franciaországi Taizében működő ökumenikus keresztyén közösség alapítóját és vezetőjét. A 90 éves per-jelt valamilyen szürófegyverrel sebesítette meg halálosan a keddi esti ima közben egy zavart elméjű személy, közölte a taizéi közösség egyik tagja. A megszárt vallási vezetőhöz gyorsan kiérkezett a mentő, de már nem tudták megmenteni az életét - tudatta az MTI.

Roger testvér - teljes nevén Roger Louis Schutz-Marsauche - 1915-ben született Svájcban. Lausanne-ban és Strasbourg-ban református teológiát tanult. 1942-ben letelepedett a burgundiai Taizé faluban, néhány kilométerre a Franciaországot akkor kettészelő demarkációs vonaltól. Életveszélyben lévő menekülteket, elsősorban zsidókat rejtegetett.

Idővel más testvérek is csatlakoztak hozzá, és megalapították a közösséget, amely elkötelezte magát az egyházak kibékülése, az európai egyetértés és az egyszerű életvitel mellett. 1949-ben hét férfiú szegénységi és nőtlenségi fogadalmat tett, ezért ezt tartják a taizéi közösség megalapítása évének. Az ötvenes évek óta a testvérek az Ázsia, Afrika, Latin-Amerika és Észak-Amerika nyomornegyedeiben élők megsegítésén fáradoznak.

II. János Pál pápa többször kifejezte, milyen nagyra értékeli a Roger testvér által alapított ökumenikus közösséget. Köztudott, hogy Roger testvér meghívottként a II. Vatikáni Zsinaton is jelen volt. A Szentatya 1986. októberében meglátogatta Taizét, és azt mondta róla: "Taizé - kis tavasz". "Az ember úgy jön Taizébe, mint egy forráshoz. Az utazó megáll, csillapítja szomját, és folytatja útját."

Roger testvér II. János Pál pápa temetésén is jelen volt, és ott Ratzinger bíboros megáldoztatta - írta a Magyar Kurír.

MEGJEGYZÉS: **Szomorú befejezés egy ember számára, aki szüntelenül a békességre törekedett. Kiderült közben, hogy nem mindenki áhítja ezt a békességet. Az viszont érdekes kérdés, hogy egy állítólag protestáns szerzetest miért kellett megáldoztatni?**

*

HÍR: *Panaszkodnak a lengyel protestánsok* [www.reformatus.hu, 2005-09-10]

A lengyelországi keresztyén kisebbségek egyre erőteljesebb nyomást szenvednek el a római katolikus egyház, illetve az általa befolyásolt állami szervek részéről. Erről számolt be a GAW (Gustav-Adolf-Segélyszervezet) elnökségi tagja, a stuttgarter Manfred Bit-tighofer lelkész egy sajtótájékoztatóján. A 40 milliós lengyel lakosságnak 95 %-a tartozik a római katolikus egyházhoz. A kisebbségek, mint pl. a 80 ezer tagot számláló evangélikus egyház jelentős nehézségekkel végzik munkájukat. Esetükben ökumenéről alig lehet szó. Az evangélikus egyházat "német egyháznak" gúnyolják, bár igen jelentős diakóniai szolgálatot végez a rászorulóknak között, akárcsak az ennél kisebb létszámú Lengyel Református Egyház is. A GAW 1843 óta segíti a kisebbségben élő protestánsokat szerte a világon. Nevét a svéd királyról, Gustav Adolfról kapta, aki a 30 éves háború idején a Németországban hitük miatt fenyegetett protestánsok védelmére kelt.

MEGJEGYZÉS: **Újabb adalék a sokak által szorgalmazott ökumené szükségességéhez.**

Gyűjtötte: M. I.

A Biblia Szövetség őszi, körzeti csendesnapjaira

MEGHÍVÓ

- **2005. november 5-én 10 órakor** Miskolc,
Ref. Egyházkerületi Székház,

- **2005. november 12-én 10 órakor** Budapest,
Pasaréti Ref. templom (Torockó tér 1.)

* * *

Tervezett program:

ÉLETED MIT ÉR?

(2Kor 4,7-12)

1. *A felismert kincs*
2. *A megtalált kincs*
3. *A látható kincs*
4. *Az értékes élet ára*

A Biblia Szövetség tagjait, és minden más érdeklődőt is szeretettel várnak a rendezők, a vendéglátó gyülekezet, és a BSz körzetek.

* * *

- **A BIBLIA SZÖVETSÉG (BSz)** a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlásából 2004-ben 576.513,- Ft-ot kapott. Közcéli felhasználásként a Szövetség munkáját segítő épületre fordítottuk. ■

* * *

- **AZ ORSZÁGOS BIBLIAISKOLA ALAPÍTVÁNY (OBA)** a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlásából 2004-ben 59.301,- Ft-ot kapott, amit a bibliaiskolai oktatás támogatására fordított. ■

* * *

- **AZ ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY (ÉBA)** a 2003. évi SZJA 1%-ának felajánlásából 2004-ben kapott 108.860,- Ft-ot a határon túli magyarok támogatását szolgáló könyvek vásárlására fordította. ■

* * *

- A BSz Tanácsa, valamint az OBA és ÉBA kuratóriuma hálásan köszöni a felajánlók bizalmát és hűségét! ■

* * *

Folyóiratunk legközelebb karácsony előtt jelenik meg.

Lapzárta: 2005. november 15.

* * *

FONTOS KÉRDÉSEINK

sorozatunk következő előadásai:

- **november 13.: *Hogyan viszonyuljunk a szenvedéshez?***
- **december 11.: *Pásztorsíptól az angyalharsonáig? – az egyházi esztendő fontos napjai a szakrális muzsikában (karácsony – zenei bemutatóval)***

* * *

Az előadás 17 órakor kezdődik a Bp., Nagyvárad téri ref. templomban (Üllői út 90.). Minden érdeklődőt szeretettel várunk. Az előző előadások hanganyaga a helyszínen megrendelhető.

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAMOK

– ALAPFOKÚ –

PÉCEL: IV. rész - november 18-20.

szervező: **Biblia Szövetség** - 2119 Pécel, Kálvin tér 2/b,
tel.: 28/452-334

* * *

GYÖNGYÖS - EGER - NOSZVAJ:

X. rész - november 19-20.

szervező: **Kéri Tamás** - 3200 Gyöngyös, Arany J. u. 2., tel.: 37/311-563,
vagy **Pintér Elemér** - 3325 Noszvaj, Kossuth u. 67., tel.: 36/463-215

* * *

DEBRECEN: II. rész - december 10-11.

szervező: **Juhász Attiláné** - 4024 Debrecen, Liszt F. u. 4. II/10.
tel.: 52/311-754

* * *

– SZAKIRÁNYÚ –

SZEGED: Lelkigondozás - november 19-20.

szervező: **Hotoránné Török Erika** - 6723 Szeged,
Csongrádi sgt. 81. VIII/47., tel.: 30/972-6006

* * *

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.

Pécelen bentlakást, teljes ellátást biztosítunk, a kihelyezett tanfolyamokra a résztvevők naponta bejárnak, és mindenki önállóan. Bővebb információ a bibliaiskolai tájékoztatóban található.

* * *

A Biblia Szövetség az elégséges számú jelentkező hiánya miatt nem indította el a 2005/06. tanév emeltszintű bibliaiskoláját. Az alapfokú és szakirányú tanfolyamok mind péceli központunkban, mind az országos helyszíneken a meghirdetés szerint zajlanak.

* * *

Olvasóink tájékoztatására a BSz 2005. évi csendesheteiről, bibliaiskolai programjáról részletes beszámolókat készítünk következő folyóiratunk mellékletébe.

* * *

A szerkesztőség szívesen fogadja a folyóiraatra vonatkozó leveleket, kérdéseket, s azokra adott választ – beleegyezésükkel – a Biblia és Gyülekezetben is megjelentetjük.

* * *

Az újságba elhelyeztük a Biblia Szövetség postai utalványát, amivel adományt, támogatást juttathatnak el a Szövetséghez. Befizethető az OTP-ben vagy a postán. A folyóirat előfizetésére nem alkalmas, ahhoz karácsonyi számunkban találnak majd utalványt.

* * *

KERESZTYÉN KÖNYVVÁSÁR

lesz **2005. december 2-án és 3-án**

– számos egyházi kiadó és terjesztő részvételével –
a Lónyay Református Gimnázium épületében
(Bp., IX. ker. Kinizsi út 1-7.),
amely nyitva tart

pénteken 14-19, illetve szombaton 9-16 óra között.

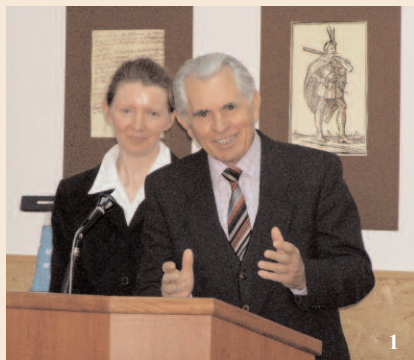
Az Ébredés Alapítvány

régi és új kiadványait a helyszínen – nagyobb tételben is – megvásárolhatják a kedves érdeklődők.

BSz családi nap - 2005. szeptember 3.
(fotó: M. I. és M. Gy.)

**Hajdú-
böszörményi
csendesnap
2005. 10. 01.
(1-7)
*
Egri körzeti
alkalom
2005. 09. 12.
(8-9)
(fotó: M. I.)**

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon lehet előfizetni
Előfizetési díj 2005-ben: Belföldön: 1.600,- Ft/pld.; (1.400,- Ft/pld 10 pld. felett); Külföldön: - európai országokba: 3.200,- Ft/pld;
 - tengeren túlra: 4.000,- Ft/pld. A folyóirat megjelenik negyedévenként. Az előfizetés nélküli árus példány ára 300,- Ft.
 A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén
 Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: *Szabó László*
 * * *
 Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Pf. 17. Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
 felelős szerkesztő: *Sipos Ete Álmos*; szerkesztő: *Dr. Mikolicz Gyula*; rovatok: tematikus igehirdetés/ *Cseri Kálmán*; gyülekezetépítés/ *Végh Tamás*;
 hit és tudomány/ *Sipos Ete Zoltán*; hit és társadalom, hit és élet, hírek-közlemények/ *Dr. Mikolicz Gyula*; történelmi múlt/ *Margit István*;
 tördelés: *Horváth Mária*; címlapkép: *Margit István*
 (Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza!)
 * * *
 Nyomtatás: *Plantin Kiadó és Nyomda Kft. Bp. Tel: 263-3292; HU-ISSN 0866-2932*